

Публічне акціонерне товариство
«Райффайзен Банк Аваль»

Консолідована фінансова звітність
згідно МСФЗ

за рік, що закінчився 31 грудня 2015 року
зі Звітом незалежних аудиторів

ЗМІСТ

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНИХ АУДИТОРІВ

КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Консолідований звіт про фінансовий стан	1
Консолідований звіт про прибутки та збитки	2
Консолідований звіт про сукупний дохід	3
Консолідований звіт про зміни в капіталі	4
Консолідований звіт про рух грошових коштів	5

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗГІДНО МСФЗ

1. Основна діяльність	6
2. Операційне середовище Банку	6
3. Основа складання консолідованої фінансової звітності	7
4. Основні положення облікової політики	7
5. Суттєві облікові судження та оцінки	20
6. Інформація за сегментами	21
7. Грошові кошти та їх еквіваленти	24
8. Обов'язкові резерви в Національному банку України	24
9. Торгові цінні папери	24
10. Заборгованість кредитних установ	25
11. Кредити клієнтам	25
12. Активи, призначені для продажу	27
13. Інвестиційні цінні папери	27
14. Інвестиційна нерухомість	28
15. Основні засоби	28
16. Нематеріальні активи	30
17. Оподаткування	30
18. Резерви під зменшення корисності та інші резерви	33
19. Інші активи та зобов'язання	34
20. Заборгованість перед кредитними установами	35
21. Заборгованість перед клієнтами	35
22. Випущені боргові цінні папери	36
23. Субординований борг	36
24. Капітал	36
25. Договірні та умовні зобов'язання	38
26. Чисті комісійні доходи	39
27. Інші доходи	40
28. Витрати на персонал, інші адміністративні та операційні витрати	40
29. Управління ризиками	41
30. Справедлива вартість фінансових інструментів	55
31. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення	61
32. Операції з пов'язаними сторонами	63
33. Достатність капіталу	66
34. Події після дати балансу	67

ПрАТ «КПМГ Аудит»
вул. Московська, 32/2, 17-й поверх
01010 Київ,
Україна

Телефон
Факс
Інтернет

+380 (44) 490 55 07
+380 (44) 490 55 08
www.kpmg.ua

Звіт незалежних аудиторів (аудиторський висновок)

Правлінню

АТ «Райффайзен Банк Аваль»

Ми провели аудит консолідованої фінансової звітності АТ «Райффайзен Банк Аваль» та його дочірніх підприємств (далі – Банк), що додається, яка включає консолідований звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2015 р. та консолідовані звіти про прибутки та збитки, про сукупний дохід, про зміни у власному капіталі і про рух грошових коштів за рік, що закінчився на зазначену дату, та примітки, які включають стислий виклад важливих аспектів облікової політики та іншу пояснювальну інформацію.

Відповідальність управлінського персоналу

Управлінський персонал несе відповідальність за складання та достовірне подання цієї консолідованої фінансової звітності відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, яка не містить суттєвих викривлень унаслідок шахрайства або помилки.

Відповідальність аудиторів

Нашою відповідальністю є висловлення думки щодо цієї консолідованої фінансової звітності на основі результатів проведеного нами аудиту. Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту, прийнятих в якості Національних стандартів аудиту рішенням Аудиторської Палати України №320/1 від 29 грудня 2015 р. Ці стандарти вимагають від нас дотримання етичних вимог, а також планування й виконання аудиту для отримання достатньої впевненості, що консолідована фінансова звітність не містить суттєвих викривлень.

Аудит передбачає виконання процедур для отримання аудиторських доказів щодо сум і розкриттів у консолідованій фінансовій звітності. Вибір процедур залежить від судження аудитора, включаючи оцінку ризиків суттєвих викривлень консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки. Виконуючи оцінку цих ризиків, аудитор розглядає заходи внутрішнього контролю, що стосуються складання та достовірного подання суб'єктом господарювання консолідованої фінансової звітності, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю суб'єкта господарювання. Аудит включає також оцінку відповідності використаних облікових політик, прийнятності облікових оцінок, зроблених управлінським персоналом, та загального подання консолідованої фінансової звітності.

Ми вважаємо, що отримали достатні та прийнятні аудиторські докази для висловлення нашої думки.

Висловлення думки

На нашу думку, консолідована фінансова звітність представляє достовірно, в усіх суттєвих аспектах, фінансовий стан Банку на 31 грудня 2015 р., його фінансові результати та рух

грошових коштів за рік, що закінчився на зазначену дату, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Пояснювальний параграф

Ми звертаємо увагу на Примітку 2 до консолідованої фінансової звітності, в якій йдеться про політичні та соціальні протести, поєднані із зростанням регіонального протистояння, які розпочалися у листопаді 2013 року і наростали у 2014 році в Україні. Ці події, посилення на які міститься у Примітці 2, негативно вплинули на Банк та можуть надалі мати негативний вплив на результати діяльності та фінансовий стан Банку, характер якого на поточний момент визначити неможливо. Ми не змінювали нашу думку у зв'язку із цим питанням.

ПРАТ «КПМГ Аудит»

Свідоцтво Аудиторської палати України
№2397 від 26 січня 2001 р.

Код ЄДРПОУ 31032100

Свідоцтво НБУ про внесення до реєстру
аудиторських фірм, які мають право на
проведення аудиторської перевірки
банків №0000012 від 17 вересня 2012 р.,
рішення №39

Пархоменко Анна

Заступник директора

Сертифікований аудитор

Сертифікат АПУ: 0085 від 29 жовтня 2009 р.

Свідоцтво НБУ: 0000044 від 20 вересня 2007 р.

25 квітня 2016 р.

Консолідований звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2015 року

(в тисячах грн.)

	Примітки	2015 р.	2014 р.
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	12 580 391	6 678 928
Торгові цінні папери	9	225 198	169 235
Заборгованість кредитних установ	10	6 386 059	-
Кредити клієнтам	11	26 372 838	30 869 587
Активи, призначені для продажу	12	729	-
Інвестиційні цінні папери:	13		
- за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку		2 995 995	4 701 317
- наявні для продажу		1 172	1 172
- утримувані до погашення		-	239 415
Інвестиційна нерухомість	14	243 180	180 674
Основні засоби	15	2 137 287	2 060 034
Нематеріальні активи	16	429 603	452 271
Поточні активи з податку на прибуток		220 262	222 192
Відстрочені активи з податку на прибуток	17	1 108 431	955 553
Інші активи	19	872 080	821 315
Всього активи		53 573 225	47 351 693
Зобов'язання			
Заборгованість перед кредитними установами	20	5 634 999	8 478 126
Заборгованість перед клієнтами	21	39 879 899	29 678 995
Поточні зобов'язання з податку на прибуток		2 301	94
Субординований борг	23	2 101 210	4 727 360
Резерви	18	25 872	48 211
Інші зобов'язання	19	609 055	564 215
Всього зобов'язання		48 253 336	43 497 001
Капітал			
Статутний капітал	24	6 154 516	3 002 775
Додатково сплачений капітал		3 033 110	3 033 375
Резерви переоцінки	24	999 552	894 446
Резервні та інші фонди		318 739	318 739
Непокритий збиток		(5 045 420)	(3 305 855)
Всього капітал, що належить акціонерам Банку		5 460 497	3 943 480
Частка неконтролюючих акціонерів		(140 608)	(88 788)
Всього капітал		5 319 889	3 854 692
Всього капітал і зобов'язання		53 573 225	47 351 693

Від імені Правління Банку підписано та надано дозвіл на публікацію

Володимир Лавренчук

Голова Правління

25 квітня 2016 р.

Людмила Макаренко

Головний бухгалтер

Примітки на стор. 6-67 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності згідно МСФЗ

Консолідований звіт про прибутки та збитки за рік, що закінчився 31 грудня 2015 року

(в тисячах грн.)

	Примітки	2015 р.	2014 р.
Процентні доходи			
Кредити клієнтам		5 440 901	5 356 625
Заборгованість кредитних установ		678 188	79 569
Цінні папери		370 724	489 243
		6 489 813	5 925 437
Процентні витрати			
Заборгованість перед клієнтами		(1 455 871)	(1 051 520)
Заборгованість перед кредитними установами		(361 792)	(362 542)
Субординований борг		(570 131)	(321 933)
Заборгованість перед Національним банком України		(742)	(19 961)
		(2 388 536)	(1 755 956)
Чисті процентні доходи		4 101 277	4 169 481
Резерв під зменшення корисності кредитів	7, 11	(5 139 109)	(8 320 283)
Чисті процентні витрати після резерву під зменшення корисності кредитів		(1 037 832)	(4 150 802)
Комісійні доходи		2 389 397	1 951 400
Комісійні витрати		(673 294)	(486 822)
Чисті комісійні доходи	26	1 716 103	1 464 578
Чисті прибутки/(збитки) від операцій з іноземними валютами:			
- торгові операції		488 910	598 442
- курсові різниці		(2 399 557)	(2 229 382)
Чисті прибутки/(збитки) від операцій з цінними паперами:			
Торгові цінні папери		37 669	88 643
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку		1 987 265	2 149 434
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу		-	(126)
Переоцінка інвестиційної нерухомості	14	38 957	-
Інші доходи	27	204 881	213 192
Непроцентні доходи		358 125	820 203
Витрати на персонал	28	(1 343 431)	(1 390 988)
Знос і амортизація	15,16	(340 522)	(365 405)
Інші адміністративні та операційні витрати	28	(1 378 929)	(1 493 693)
Відновлення/(зменшення) корисності інших активів та резерви	18	9 393	(47 717)
Непроцентні витрати		(3 053 489)	(3 297 803)
Збиток до оподаткування		(2 017 093)	(5 163 824)
Дохід з податку на прибуток	17	183 827	918 002
Збиток за рік		(1 833 266)	(4 245 822)
Припадає на:			
- акціонерів Банку		(1 781 446)	(4 188 850)
- частку неконтролюючих акціонерів		(51 820)	(56 972)
		(1 833 266)	(4 245 822)
Прибуток на акцію			
Чистий та скоригований збиток на одну просту акцію (грн.)	24	(0,0552)	(0,1397)

Примітки на стор. 6-67 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності згідно МСФЗ

Консолідований звіт про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2015 року

(в тисячах грн.)

	Примітки	2015 р.	2014 р.
Збиток за рік		(1 833 266)	(4 245 822)
Інший сукупний дохід			
<i>Статті, які не будуть перенесені до прибутків або збитків:</i>			
Переоцінка будівель	24	225 252	-
Зменшення корисності будівель	15, 24	(45 008)	-
Податок на прибуток від переоцінки та зменшення корисності будівель	17, 24	(33 257)	-
Перерахунок податку на прибуток від переоцінки будівель у зв'язку із зміною нормативних ставок податку	17, 24	-	743
Всього статті, які не будуть перенесені до прибутків або збитків		146 987	743
Інший сукупний дохід за рік за вирахуванням податків		146 987	743
Всього сукупний збиток за рік		(1 686 279)	(4 245 079)
Припадає на:			
- акціонерів Банку		(1 634 459)	(4 188 107)
- частку неконтролюючих акціонерів		(51 820)	(56 972)
		(1 686 279)	(4 245 079)

Примітки на стор. 6-67 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності згідно МСФЗ

Консолідований звіт про зміни в капіталі за рік, що закінчився 31 грудня 2015 року

(в тисячах грн.)

Відноситься до акціонерів Банку									
	Примітки	Статутний капітал	Додатково сплачений капітал	Резерви переоцінки	Резервні та інші фонди	Нерозподілений прибуток/ (непокритий збиток)	Всього	Частка не-контролюючих акціонерів	Всього капітал
1 січня 2014 р.		3 002 775	3 033 375	964 647	281 388	1 749 434	9 031 619	(31 816)	8 999 803
Всього сукупний збиток за рік		-	-	743	-	(4 188 850)	(4 188 107)	(56 972)	(4 245 079)
Амортизація резерву переоцінки	24	-	-	(22 691)	-	22 691	-	-	-
Перенесення резерву переоцінки при вибутті будівель	24	-	-	(44 979)	-	44 979	-	-	-
Перенесення податкового ефекту від зміни нормативних ставок податку	24	-	-	(3 274)	-	3 274	-	-	-
Перерахування нерозподіленого прибутку до резервних та інших фондів	24	-	-	-	37 351	(37 351)	-	-	-
Операції з акціонерами, відображені в капіталі:									
Дивіденди, оголошені акціонерам Банку	24	-	-	-	-	(900 032)	(900 032)	-	(900 032)
31 грудня 2014 р.		3 002 775	3 033 375	894 446	318 739	(3 305 855)	3 943 480	(88 788)	3 854 692
Всього сукупний збиток за рік		-	-	146 987	-	(1 781 446)	(1 634 459)	(51 820)	(1 686 279)
Амортизація резерву переоцінки	24	-	-	(22 387)	-	22 387	-	-	-
Перенесення резерву переоцінки при вибутті будівель	24	-	-	(5 776)	-	5 776	-	-	-
Перенесення податкового ефекту від переоцінки та зменшення корисності будівель	24	-	-	(13 718)	-	13 718	-	-	-
Операції з акціонерами, відображені в капіталі:									
Збільшення акціонерного капіталу	24	3 151 741	-	-	-	-	3 151 741	-	3 151 741
Витрати, пов'язані із збільшенням акціонерного капіталу		-	(265)	-	-	-	(265)	-	(265)
31 грудня 2015 р.		6 154 516	3 033 110	999 552	318 739	(5 045 420)	5 460 497	(140 608)	5 319 889

Примітки на стор. 6-67 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності згідно МСФЗ

Консолідований звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2015 року

(в тисячах грн.)

	Примітки	2015 р.	2014 р.
Рух грошових коштів у процесі операційної діяльності			
Процентні доходи, що отримані		6 163 329	4 568 586
Процентні витрати, що сплачені		(2 512 771)	(1 796 414)
Комісійні доходи, що отримані		2 408 870	1 954 384
Комісійні витрати, що сплачені		(673 294)	(486 822)
Результат операцій з торговими цінними паперами		26 834	6 656
Результат операцій з інвестиційними цінними паперами за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку		1 570 279	853 095
Результат операцій з іноземною валютою		488 910	598 442
Інші отримані операційні доходи		172 019	229 017
Виплати на утримання персоналу, сплачені		(1 370 510)	(1 468 136)
Адміністративні та інші операційні витрати, сплачені		(1 329 691)	(1 194 612)
Податок на прибуток, отриманий/(сплачений)		1 831	(312 809)
Рух грошових коштів у процесі операційної діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		4 945 806	2 951 387
<i>Чисте (збільшення)/зменшення операційних активів:</i>			
Обов'язкові резерви у Національному банку України		-	576 312
Торгові цінні папери		(4 710)	121 630
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку		1 865 135	1 772 673
Кошти в інших банках		(6 256 208)	32 160
Кредити та заборгованість клієнтів		5 631 863	3 639 522
Інші активи		410 198	(209 024)
<i>Чисте збільшення/(зменшення) операційних зобов'язань:</i>			
Короткострокові кошти банків		125 054	(618 575)
Кошти клієнтів		5 736 030	(2 244 949)
Боргові цінні папери, що емітовані банком		-	(68 000)
Інші зобов'язання		23 846	(44 143)
Чисті грошові кошти від операційної діяльності		12 477 014	5 908 993
Рух грошових коштів у процесі інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації цінних паперів у портфелі Банку на продаж		-	203
Надходження від погашення цінних паперів у портфелі Банку до погашення		240 411	318 264
Придбання інвестиційної нерухомості		(61 841)	(142 833)
Надходження від реалізації інвестиційної нерухомості		16 609	35 360
Надходження від реалізації активів на продаж		19 925	-
Придбання основних засобів		(157 930)	(125 373)
Надходження від реалізації основних засобів		19 168	75 189
Придбання нематеріальних активів		(83 392)	(96 531)
Дивіденди, що отримані		6	78
Чисті грошові кошти (використані у)/від інвестиційної діяльності		(7 044)	64 357
Рух грошових коштів у процесі фінансової діяльності			
Емісія простих акцій		3 151 476	-
Погашення субординованого боргу		(4 802 508)	-
Повернення довгострокової заборгованості перед кредитними установами		(6 997 387)	(5 613 157)
Дивіденди сплачені		(288)	(898 504)
Чисті грошові кошти, використані у фінансовій діяльності		(8 648 707)	(6 511 661)
Вплив курсових різниць на грошові кошти та їх еквіваленти		2 080 200	1 482 964
Чиста зміна грошових коштів та їх еквівалентів		5 901 463	944 653
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	7	6 678 928	5 734 275
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	7	12 580 391	6 678 928

Примітки на стор. 6-67 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності згідно МСФЗ

1. Основна діяльність

Акціонерний комерційний банк «Аваль» (далі – «Райффайзен Банк Аваль») був зареєстрований 27 березня 1992 року Національним банком України (далі – «НБУ») як акціонерне товариство відкритого типу згідно із законодавством України. У квітні 1994 року Банк був перереєстрований як Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк «Аваль». У 2006 році Банк був перереєстрований як Відкрите акціонерне товариство «Райффайзен Банк Аваль» та у 2009 році - у форму Публічного акціонерного товариства у зв'язку зі змінами в українському законодавстві. Банк здійснює свою діяльність на підставі Загальної банківської ліцензії №10 від 5 жовтня 2011 року (видана НБУ) та згідно з чинним законодавством, включаючи Закон України «Про банки і банківську діяльність» та інші нормативні акти Національного банку України.

Райффайзен Банк Аваль приймає вклади від фізичних, юридичних осіб та бюджетних установ, надає кредити, здійснює платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, здійснює операції з обміну іноземних валют, розрахунково-касового обслуговування та надає інші банківські послуги своїм клієнтам.

Починаючи з 1999 року Банк є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Фонд здійснює свою діяльність відповідно до Закону України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб». Фонд забезпечує покриття зобов'язань Банку перед його вкладниками-фізичними особами на суму до 200 тис. грн. на кожного вкладника у випадку банкрутства або відкликання банківської ліцензії НБУ.

Центральний офіс Банку знаходиться у місті Київ. В результаті реорганізації кількість філій протягом 2015 року скоротилась до 5. Станом на 31 грудня 2015 року Банк також має 576 безбалансових відділень по всій Україні (2014 р.: 24 філії, 669 безбалансових відділень).

Юридична адреса АТ «Райффайзен Банк Аваль»: вул. Лєскова, 9, м. Київ, Україна.

Материнським банком та власником контрольного пакету акцій АТ «Райффайзен Банк Аваль» є «Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ» (Raiffeisen Bank International AG), Австрія.

«Райффайзен-Ляндесбанкен-Холдінг ГмбХ», Австрія (Raiffeisen-Landesbanken-Holding GmbH) здійснює контроль прямого власника – материнського банку «Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ» (далі – «RBI AG»), тобто «Райффайзен-Ляндесбанкен-Холдінг ГмбХ» є найвищою контролюючою стороною Банку.

Відповідно до угоди, підписаної у листопаді 2015 року, Європейський банк реконструкції та розвитку (далі – «ЄБРР») став акціонером Банку з часткою участі 30%.

Станом на 31 грудня 2015 та 2014 років структура акціонерів Банку, виходячи з кількості акцій, що знаходяться в обігу, складала:

Акціонери	2015 р., %	2014 р., %
«Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ»	68,28	96,44
ЄБРР	30,00	-
Інші юридичні особи	1,38	2,90
Фізичні особи	0,34	0,66
Всього	100,00	100,00

Станом на 31 грудня 2015 року персонал Банку, що обіймає ключові керівні посади, контролював 24 000 акцій (0,00%) Банку (2014 р.: 24 100 акцій (0,00%)).

2. Операційне середовище Банку

Політико-економічна ситуація в Україні суттєво погіршилася з того часу, як Уряд країни прийняв рішення про відмову від підписання Угоди про асоціацію та Угоди про поглиблену та всеосяжну зону вільної торгівлі з Європейським Союзом в кінці листопада 2013 року. Політичні та соціальні заворушення, поєднані із зростанням регіонального протистояння, призвели до поглиблення існуючої в країні економічної кризи, зростання дефіциту державного бюджету та скорочення валютних резервів Національного банку України і, як результат, до подальшого зниження суверенних кредитних рейтингів України.

У березні 2014 року в результаті низки подій у Криму відбулася анексія Республіки Крим Російською Федерацією, яка не була визнана Україною та міжнародним співтовариством. Ця подія призвела до суттєвого погіршення відносин між Україною та Російською Федерацією. Після нестабільності у Криму регіональне протистояння поширилося на східні регіони України, головним чином, Донецьку та Луганську області. У травні 2014 року протести у Донецькій та Луганській областях переросли у військові зіткнення та збройний конфлікт між озброєними прибічниками самопроголошених республік у Донецькій та Луганській областях та українськими силами. Станом на дату затвердження цієї консолідованої фінансової звітності до випуску нестабільність і протистояння тривають, а частина Донецької та Луганської областей залишається під контролем самопроголошених та невизнаних республік. У результаті цього українська влада наразі не має можливості повністю забезпечити виконання законів України на цій території.

Починаючи з березня 2014 року українські банки були неспроможні вести діяльність у Криму. Активи та зобов'язання по операціях у Криму були представлені кредитами позичальникам, будівлями, поліпшенням орендованої нерухомості, обладнанням та клієнтськими рахунками. Банк продав значну частку кредитів клієнтам у Криму та усі відділення у цьому регіоні.

Починаючи з липня 2014 року українські банки були неспроможні вести діяльність у частині Донецької та Луганської областей. Активи та зобов'язання по операціях у цих регіонах були представлені кредитами позичальникам, будівлями, поліпшенням орендованої нерухомості, обладнанням та клієнтськими рахунками. Деталі щодо активів Банку по операціях на цих територіях розриті у Примітках 11 та 15.

Продовження військового конфлікту на Донбасі, різка девальвація гривні та прискорення інфляції були основними чинниками які спричинили падіння економіки у 2015 році. З іншого боку, починаючи з другої половини минулого року, ситуація почала стабілізуватися. Завдяки співпраці з Міжнародним Валютним Фондом та іншими іноземними кредиторами, Україні вдалося збільшити валютні резерви НБУ та провести реструктуризацію державного боргу, в результаті чого суверенні кредитні рейтинги зросли до передкризового рівня. У 2015 році в Україні почався процес реформування, що було основною умовою співпраці з Міжнародним Валютним Фондом. 2016 рік почався з поступової девальвації гривні та зростання політичної нестабільності в країні. За таких умов дуже важко спрогнозувати подальший економічний розвиток України, все буде залежати від політичної ситуації і прогресу у вирішенні конфлікту на сході.

Хоча керівництво вважає, що вживає належні заходи на підтримку стабільної діяльності Банку, необхідні за існуючих обставин, подальша нестабільність умов здійснення діяльності може спричинити негативний вплив на результати діяльності та фінансовий стан Банку, характер та наслідки якого на поточний момент визначити неможливо. Ця консолідована фінансова звітність відображає поточну оцінку керівництва щодо впливу умов здійснення діяльності в Україні на операційну діяльність та фінансовий стан Банку. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятися від оцінки керівництва.

3. Основа складання консолідованої фінансової звітності

Загальна інформація

Ця консолідована фінансова звітність була складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – «МСФЗ»), вимог Національного банку України щодо складання фінансової звітності українських банків.

Ця консолідована фінансова звітність була складена на основі принципу первісної вартості, за винятком торгових цінних паперів, інвестиційних цінних паперів, що обліковуються за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу, що оцінюються за справедливою вартістю, похідних фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю, інвестиційної нерухомості та будівель, що відображаються за переоціненою вартістю.

Ця консолідована фінансова звітність включає фінансову звітність Банку та його дочірніх підприємств за роки, що закінчилися 31 грудня 2015 та 2014 років (далі разом – Банк). Перелік консолідованих дочірніх підприємств подано у Примітці 4.

4. Основні положення облікової політики

Далі наведено основні принципи облікової політики, що були застосовані під час підготовки цієї консолідованої фінансової звітності. Ці принципи облікової політики застосовувалися послідовно до всіх періодів.

Фінансові інструменти

Фінансовий інструмент – це будь-який контракт, який призводить до виникнення фінансового активу у одного суб'єкта господарювання і фінансового зобов'язання або інструмента власного капіталу у іншого суб'єкта господарювання.

Фінансовий актив – це будь-який актив, що є:

- грошовими коштами;
- інструментом власного капіталу іншого суб'єкта господарювання;
- контрактним правом отримувати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого суб'єкта господарювання або обмінювати фінансові активи чи фінансові зобов'язання з іншим суб'єктом господарювання за умов, які є потенційно сприятливими для Банку;

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

- контрактом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися власними інструментами капіталу Банку та який є непохідним інструментом, за який Банк зобов'язаний або може бути зобов'язаний отримати змінну кількість власних інструментів капіталу суб'єкта господарювання, або похідним інструментом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися іншим чином, ніж обміном фіксованої суми грошових коштів або іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних інструментів капіталу Банку.

Фінансове зобов'язання – це будь-яке зобов'язання, що є:

- контрактним зобов'язанням надавати грошові кошти або інший фінансовий актив іншому суб'єктові господарювання, або обмінюватися фінансовими активами або фінансовими зобов'язаннями з іншим суб'єктом господарювання за умов, які є потенційно несприятливими для Банку;
- контрактом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися власними інструментами капіталу Банку, та який є непохідним інструментом, за яким Банк зобов'язаний або може бути зобов'язаний надавати змінну кількість власних інструментів капіталу, або похідним інструментом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися іншим чином, ніж обмін фіксованої суми грошових коштів або іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних інструментів капіталу Банку.

Фінансові активи

Первісне визнання

Згідно з положеннями МСБО 39, фінансові активи класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, кредити і дебіторська заборгованість, інвестиції, утримувані до погашення, та фінансові активи, наявні для продажу.

При первісному визнанні фінансові активи оцінюються за справедливою вартістю, плюс (у випадку, якщо інвестиції не класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку) витрати, безпосередньо пов'язані із здійсненням операції.

Дата визнання

Всі стандартні операції з купівлі-продажу фінансових активів відображаються на дату операції, тобто на дату, коли Банк бере на себе зобов'язання з придбання активу. До стандартних операцій з купівлі-продажу фінансових активів відносяться операції з купівлі або продажу фінансових активів, в рамках яких передбачається передача активів у строки, встановлені законодавством або прийняті на ринку.

Фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку

Фінансові активи, що класифікуються як торгові та за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, відносять до категорії «фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку». Фінансові активи класифікуються як торгові, якщо їх придбали з метою продажу у найближчому майбутньому. Банк відносить фінансові активи до категорії за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, якщо:

- вони є частиною групи фінансових активів, фінансових зобов'язань або обох категорій, управління якими та оцінка результатів здійснюються на основі справедливої вартості відповідно до документально оформленої стратегії управління ризиками або інвестування;
- таке визнання усуває або суттєво зменшує облікову невідповідність, яка виникла б за протилежної ситуації;
- фінансовий актив містить вбудований похідний інструмент, що суттєво модифікує грошові потоки, що в іншому випадку вимагалися б за контрактом.

Прибутки чи збитки від фінансових активів за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки.

Інвестиції, утримувані до погашення

Непохідні фінансові активи з фіксованими або визначеними платежами та фіксованим терміном погашення класифікуються як утримувані до погашення у випадку, якщо Банк має намір та змогу утримувати їх до погашення. Інвестиції, які Банк має намір утримувати протягом невизначеного терміну, не включаються до цієї категорії. Після первісного визнання інвестиції, утримувані до погашення, обліковуються за амортизованою вартістю. Доходи та витрати відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки, якщо інвестиція знецінюється, а також у процесі амортизації.

Кредити та дебіторська заборгованість

Кредити та дебіторська заборгованість – це непохідні фінансові активи з фіксованими або визначеними платежами, що не котируються на активному ринку. Угоди з ними не укладаються з метою негайного або короткострокового перепродажу та не класифікуються як торгові цінні папери або інвестиційні цінні папери, наявні для продажу. Такі активи відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки. Прибутки та збитки відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки при припиненні визнання або зменшенні корисності кредитів та дебіторської заборгованості, а також у процесі амортизації.

Фінансові активи, наявні для продажу

Фінансові активи, наявні для продажу, являють собою непохідні фінансові активи, класифіковані як наявні для продажу або ті, що не включені до жодної з трьох вищезазначених категорій. Після первісного визнання фінансові активи, наявні для продажу, оцінюються за справедливою вартістю, при цьому прибутки чи збитки відображаються як окремий компонент у складі іншого сукупного доходу до моменту вибуття або зменшення корисності інвестиції. У цьому випадку сукупний прибуток або збиток, раніше відображений у складі іншого сукупного доходу, включається до консолідованого звіту про прибутки та збитки. При цьому проценти, що розраховуються за методом ефективної ставки, відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки.

Принципи оцінки за справедливою вартістю

Справедлива вартість – це ціна, яка буде отримана при продажі активу чи сплачена при передачі зобов'язання при здійсненні звичайної операції між учасниками ринку на дату оцінки на основному ринку, або за його відсутності, на найбільш вигідному ринку, на який у Банка є доступ на цю дату. Справедлива вартість зобов'язання відображає ризик неплатоспроможності.

Якщо можливо, Банк оцінює справедливую вартість інструменту використовуючи котирування для такого інструменту на активному ринку. Ринок вважається активним, якщо операції для активів та зобов'язань здійснюються з належною частотою та об'єм забезпечує інформацію щодо цін на безперервній основі.

Якщо немає котирувань на активному ринку, Банк застосовує методи оцінки, які максимально використовують релевантні доступні вхідні дані, та мінімізує використання недоступних даних. Вибраний метод оцінки включає всі фактори, які б учасники ринку взяли до уваги при визначенні фактичної ціни продажу даного інструменту.

Найкращим доказом справедливої вартості фінансового інструменту на дату початкового визнання є, за нормальних умов, ціна транзакції, тобто справедлива вартість винагороди наданої або отриманої. Якщо Банк встановлює, що справедлива вартість при первісному визнанні відрізняється від ціни транзакції та справедлива вартість не підтверджується ані котируванням на активному ринку для подібних активів чи зобов'язань, ані базується на методі оцінки, що використовує лише дані з доступних ринків, фінансовий інструмент при первісному визнанні оцінюється за справедливою вартістю, та коригується для відстрочення різниці між справедливою вартістю та ціною транзакції. Надалі, така різниця визнається у прибутках або збитках на відповідній основі протягом життя інструменту, але не пізніше, ніж коли оцінка повністю підтверджена доступними ринковими даними або закриттям операції.

Якщо для активу або зобов'язання, оцінених за справедливою вартістю, є ціна покупки (котирування на покупку) та ціна продажу (котирування на продаж), Банк оцінює активи та довгу позицію по ціні покупки, а зобов'язання та коротку позицію по ціні продажу.

Банк визнає переведення між рівнями ієрархії справедливої вартості на кінець звітного періоду, протягом якого зміна мала місце.

Банк використовує наступну ієрархічну структуру методів оцінки для визначення справедливої вартості, що відображає суттєвість вхідних даних використаних для оцінки:

- Рівень 1: вхідні дані, а саме котирування на активному ринку (нескориговані);
- Рівень 2: вхідні дані інші, ніж котирування, включені в Рівень 1, які доступні прямо (як ціна) або опосередковано (похідні від цін). Дана категорія включає інструменти, які оцінюються використовуючи: котирування на активному ринку для подібних інструментів; котирування для ідентичних та подібних інструментів на ринках, які вважаються менш активними; або інші методи оцінки, коли всі суттєві вхідні дані прямо чи опосередковано доступні на ринку;
- Рівень 3: вхідні дані недоступні на ринку. До даної категорії відносяться всі інструменти, для яких метод оцінки включає вхідні дані, які не базуються на доступних даних та недоступні вхідні дані мають суттєвий вплив на оцінку інструменту. Дана категорія включає інструменти, що оцінюються на основі котирувань для подібних інструментів, коли вимагається використання суттєвих коригувань або припущень, щоб відобразити різницю між інструментами.

Згортання

Згортання фінансових активів та зобов'язань з відображенням лише чистого сальдо у консолідованому звіті про фінансовий стан здійснюється тільки за наявності юридично закріпленого права здійснювати згортання або наміру реалізувати актив одночасно з погашенням зобов'язання.

Зменшення корисності фінансових активів

Банк визначає, чи існують об'єктивні ознаки зменшення корисності фінансових активів або групи фінансових активів, на кожну звітну дату. Вважається, що відбувається зменшення корисності фінансового активу або групи фінансових активів тоді й тільки тоді, коли існують об'єктивні ознаки зменшення корисності у результаті однієї чи більше подій, що настали після первісного визнання активу («випадок виникнення збитків»), і такий випадок (або випадки) виникнення збитків мають вплив на очікувані майбутні грошові потоки від фінансового активу чи групи фінансових активів, які можуть бути достовірно визначені. Про зменшення корисності можуть свідчити об'єктивні ознаки того, що позичальник чи група позичальників зазнають суттєвих фінансових труднощів, порушують зобов'язання зі сплати процентів чи основної суми боргу, ймовірність банкрутства чи фінансової реорганізації, а також, коли за результатами огляду ринку отримані дані свідчать про помірковане зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків, наприклад, зміни в економічних умовах, що корелюють зі збитками по активах.

Заборгованість кредитних установ та кредити клієнтам

Спочатку Банк визначає, чи існують об'єктивні індивідуальні ознаки зменшення корисності заборгованості кредитних установ та кредитів клієнтам, що обліковуються за амортизованою вартістю, окремо для кожного фінансового активу, який окремо є суттєвим, або сукупно для фінансових активів, кожен з яких окремо не є суттєвим. У випадку, якщо об'єктивні ознаки зменшення корисності розглянутого окремо фінансового активу (суттєвого або несуттєвого) відсутні, цей актив включається до групи фінансових активів з аналогічними характеристиками кредитного ризику. Така група фінансових активів оцінюється на предмет зменшення корисності на сукупній основі. Активи, що оцінюються індивідуально на предмет зменшення корисності, і стосовно яких визнається або продовжує визнаватися збиток від зменшення корисності, не повинні оцінюватись на предмет зменшення корисності на сукупній основі. За наявності об'єктивних ознак понесення збитку в результаті зменшення корисності фінансових активів сума збитку визначається як різниця між балансовою вартістю активів та поточною вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків (за вирахуванням майбутніх очікуваних збитків за кредитом, які ще не були понесені). Балансова вартість активу знижується за рахунок використання рахунку резерву на зменшення корисності, і сума збитку від зменшення корисності відображається у консолідованому звіті про прибутки та збитки. Процентні доходи продовжують нараховуватись на зменшену балансову вартість активу на основі первісної ефективної процентної ставки. Кредити списуються за рахунок резерву, якщо вже немає реальної перспективи відшкодування у найближчому часі, а все забезпечення було реалізовано чи передано Банку. Якщо у наступному році сума очікуваного збитку від зменшення корисності зростає або знижується й таке збільшення чи зниження може бути об'єктивно пов'язане з подією, що відбулася після визнання збитку від зменшення корисності, то раніше визнаний збиток від зменшення корисності зростає чи зменшується шляхом коригування рахунку резерву. Якщо списання пізніше відновлюється, то відповідна сума відновлення відображається у консолідованому звіті про прибутки та збитки.

Поточна вартість очікуваних майбутніх грошових потоків дисконтується за первісною ефективною процентною ставкою за фінансовим активом. Якщо кредит надано під плаваючу процентну ставку, то ставкою дисконтування для визначення збитків від зменшення корисності буде поточна ефективна процентна ставка. Обчислення поточної вартості очікуваних майбутніх грошових потоків забезпеченого фінансового активу відображає грошові потоки, що можуть виникнути у результаті реалізації забезпечення за вирахуванням витрат на одержання та реалізацію забезпечення, незалежно від ймовірності реалізації забезпечення.

З метою сукупної оцінки зменшення корисності фінансові активи розподіляються на групи на основі внутрішньої системи кредитних рейтингів Банку, з урахуванням характеристик кредитного ризику, таких як вид активу, галузь економіки, географічне розташування, вид забезпечення, своєчасність платежів та інші відповідні фактори.

Майбутні грошові потоки за групою фінансових активів, які оцінюються на предмет зменшення корисності на сукупній основі, визначаються виходячи з історичної інформації щодо збитків за активами, характеристики кредитного ризику яких аналогічні характеристикам активів Банку. Історична інформація щодо збитків попередніх періодів коригується на основі поточної ситуації, що спостерігається на ринку з метою відображення впливу існуючих умов, що не мали впливу на ті роки, за які наявна історична інформація щодо збитків, та усунення впливу умов у попередніх періодах, які не існують на даний момент. Оцінки змін у майбутніх грошових потоках відображають та відповідають змінам у відповідній спостережуваній ринковій інформації за кожен рік (наприклад, зміни у рівні безробіття, цінах на нерухомість, товарних цінах, платіжному статусі чи інших факторах, що свідчать про понесені збитки та їх розмір). Методи та припущення, використані для оцінки майбутніх грошових потоків, аналізуються регулярно з метою зменшення будь-яких розбіжностей між оціночним збитком та фактичними результатами.

Фінансові інвестиції, утримувані до погашення

Банк оцінює на індивідуальній основі, чи існують ознаки зменшення корисності за інвестиціями, утримуваними до погашення. У випадку наявності ознак, що були понесені збитки від зменшення корисності, сума цих збитків визначається як різниця між балансовою вартістю активу та поточною вартістю очікуваних грошових потоків. Балансова вартість активу зменшується, а сума збитку відображається у консолідованому звіті про прибутки та збитки.

Якщо у наступному році сума оцінених збитків від знецінення зменшується внаслідок події, яка сталася після того, як були визнані збитки від знецінення, тоді раніше визнані суми збитків сторнуються у консолідованому звіті про прибутки та збитки.

Фінансові інвестиції, наявні для продажу

На кожну звітну дату Банк визначає наявність об'єктивних ознак зменшення корисності інвестиції або групи інвестицій, наявних для продажу.

Що стосується інвестицій у дольові інструменти, класифікованих як наявні для продажу, об'єктивні ознаки зменшення корисності включають суттєве або тривале зменшення справедливої вартості інвестиції нижче її первісної вартості. У разі наявності ознак зменшення корисності накопичені збитки, що визначаються як різниця між вартістю придбання та поточною справедливою вартістю, за вирахуванням збитків від зменшення корисності цієї інвестиції, визнаних раніше у консолідованому звіті про прибутки та збитки, виключаються зі складу іншого сукупного доходу і визнаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки. Збитки від зменшення корисності інвестицій у дольові інструменти не сторнуються у консолідованому звіті про прибутки та збитки. Збільшення їх справедливої вартості після зменшення корисності визнається у складі іншого сукупного доходу.

Що стосується боргових інструментів, класифікованих як наявні для продажу, зменшення корисності оцінюється на підставі аналогічних критеріїв, що й для фінансових активів, відображених за амортизованою собівартістю. Майбутні процентні доходи нараховуються на основі зниженої балансової вартості з використанням процентної ставки, що застосовувалась для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою оцінки збитку від зменшення корисності. Процентні доходи відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки. Якщо у наступному році справедлива вартість боргового інструменту збільшується, і таке збільшення може бути об'єктивно пов'язане з подією, що відбулася після визнання збитку від зменшення корисності у консолідованому звіті про прибутки та збитки, збиток від зменшення корисності сторнується у консолідованому звіті про прибутки та збитки.

Реструктуризовані кредити

Банк намагається, по можливості, замість звернення щодо стягнення застави, переглядати умови кредитів, наприклад, продовжувати строки погашення та погоджує нові умови кредитування.

Облік подібної реструктуризації проводиться наступним чином:

- якщо змінюється валюта кредиту, то визнання старого кредиту припиняється, а натомість визнається новий кредит;
- якщо реструктуризація не обумовлена фінансовими труднощами позичальника, то Банк використовує підхід, аналогічний до підходу щодо фінансових зобов'язань, описаного нижче;
- якщо реструктуризація обумовлена фінансовими труднощами позичальника та кредит визнано таким, що втратив корисність після реструктуризації, то Банк визнає різницю між теперішньою вартістю грошових потоків згідно з новими умовами договору, дисконтованих з використанням первинної ефективної ставки, та балансовою вартістю до реструктуризації, у складі відрахування до резервів під зменшення корисності у звітному періоді. Якщо кредит не є знеціненим у результаті реструктуризації, то Банк використовує підхід, аналогічний до підходу щодо фінансових зобов'язань, описаного нижче.

Після перегляду умов кредитування, кредит більше не вважається простроченим. Керівництво постійно аналізує реструктуризовані кредити з тим, щоб переконатись у дотриманні всіх критеріїв та можливості здійснення майбутніх платежів. Такі кредити продовжують оцінюватись на предмет зменшення корисності на індивідуальній чи сукупній основі, а їх відновлювальна вартість розраховується з використанням первісної або поточної ефективної процентної ставки за кредитом.

Припинення визнання фінансових активів та зобов'язань**Фінансові активи**

Припинення визнання фінансового активу чи групи подібних фінансових активів (або частини фінансового активу чи частини групи подібних фінансових активів) відбувається:

- якщо закінчився строк дії прав на отримання грошових потоків від фінансового активу;

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

- якщо Банк передав права на отримання грошових надходжень від такого активу, або якщо Банк зберіг права на отримання грошових потоків від активу, але взяв на себе контрактне зобов'язання перерахувати їх у повному обсязі без суттєвої затримки третій стороні на умовах «транзитної угоди»;
- якщо Банк передав практично всі ризики та вигоди, пов'язані з активом, або не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, але передав контроль над цим активом.

Якщо Банк передав свої права на отримання грошових потоків від активу і при цьому не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, а також не передав контроль над активом, такий актив продовжує відображатись в обліку в межах подальшої участі Банку у цьому активі. Подальша участь Банку в активі, що має форму гарантії за переданим активом, оцінюється за меншим із значень: за первісною балансовою вартістю активу або за максимальною сумою компенсації, яка може бути пред'явлена Банку до сплати.

Якщо подальша участь в активі набирає форми проданого та/або придбаного опціону (включаючи опціони, розрахунки за якими відбуваються грошовими коштами на нетто-основі, або аналогічні інструменти) на переданий актив, то розмір подальшої участі Банку – це вартість переданого активу, який Банк може викупити. Однак у випадку проданого опціону «пут» (включаючи опціони, розрахунки за якими відбуваються грошовими коштами на нетто-основі, або аналогічні інструменти) на актив, який оцінюється за справедливою вартістю, обсяг подальшої участі Банку визначається як менша з двох оцінок: справедлива вартість переданого активу або ціна виконання опціону.

Фінансові зобов'язання

Припинення визнання фінансового зобов'язання відбувається у разі виконання, анулювання чи закінчення строку дії відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво відмінних умовах або у разі внесення суттєвих змін до умов існуючого зобов'язання, первісне зобов'язання знімається з обліку, а нове відображається в обліку з визнанням різниці у балансовій вартості зобов'язань у консолідованому звіті про прибутки та збитки.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти являють собою активи, які можна конвертувати у визначені суми готівки за першою вимогою і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Грошові кошти та їх еквіваленти включають готівкові кошти, поточні рахунки в Національному банку України та інших кредитних установах, кошти овернайт в інших кредитних установах.

Банківські метали

Золото та інші дорогоцінні метали відображаються за цінами купівлі НБУ, які приблизно відповідають справедливій вартості, з дисконтом стосовно котирувань Лондонської біржі металів. Зміни у цінах купівлі НБУ відображаються як курсові різниці за операціями з дорогоцінними металами у складі інших доходів.

Договори «репо» і зворотного «репо» та позика цінних паперів

Договори продажу та зворотної купівлі цінних паперів (договори «репо») відображаються у консолідованій фінансовій звітності як забезпечені операції фінансування. Цінні папери, реалізовані за договорами «репо», продовжують відображатись у консолідованому звіті про фінансовий стан і рекласифікуються у категорію цінних паперів, переданих у заставу за договорами «репо», у разі наявності у контрагента права на продаж або повторну заставу цих цінних паперів. Відповідні зобов'язання включаються до складу заборгованості перед кредитними установами або клієнтами.

Придбання цінних паперів за договорами зворотного продажу (зворотного «репо») відображається у складі заборгованості кредитних установ чи кредитів клієнтам, залежно від умов договору. Різниця між ціною продажу і ціною зворотної купівлі визнається як проценти і нараховується протягом строку дії договорів «репо» за методом ефективної прибутковості.

Цінні папери, передані на умовах позики контрагентам, продовжують відображатись у консолідованому звіті про фінансовий стан. Цінні папери, залучені на умовах позики, не визнаються у консолідованому звіті про фінансовий стан, якщо тільки вони не продаються третім особам, коли придбання і продаж відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки як результат від операцій з торговими цінними паперами. Зобов'язання щодо їх повернення відображається в обліку за справедливою вартістю у складі зобов'язань за торговими операціями.

Похідні фінансові інструменти

У ході звичайної діяльності Банк використовує похідні фінансові інструменти, включаючи форварди, свопи та опціони на валютних ринках. Похідні інструменти первісно визнаються за справедливою вартістю на дату укладання відповідного контракту, після чого вони переоцінюються за справедливою вартістю. Всі похідні інструменти відображаються як активи, якщо їх справедлива вартість має додатне значення, та як зобов'язання, якщо їх справедлива вартість має від'ємне значення. Зміни справедливої вартості похідних інструментів визнаються негайно у прибутку або збитку та включаються до складу доходів за вирахуванням збитку від операцій з іноземними валютами.

Похідні фінансові інструменти, вбудовані в інші фінансові інструменти, обліковуються окремо та відображаються за справедливою вартістю, якщо їх економічні характеристики та ризики не мають тісного зв'язку з ризиками та характеристиками основного договору, а самі основні договори не призначені для торгівлі і не визнаються за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку чи збитку. Вбудовані похідні фінансові інструменти, виділені з основного договору, обліковуються за справедливою вартістю у торговому портфелі, при цьому всі зміни справедливої вартості відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки.

Свопи – договори між двома сторонами щодо обміну процентних виплат, курсів іноземних валют, фондових індексів та, у випадку кредитних дефолтних свопів, щодо здійснення виплат у разі невиконання кредитних зобов'язань на основі зазначених умовних сум.

Векселі

Придбані векселі включаються до складу інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу, або до складу заборгованості кредитних установ чи кредитів клієнтам, в залежності від цілей та умов їх придбання, та визнаються відповідно до облікової політики, яка застосовується до цих категорій активів.

Залучені кошти

Випущені фінансові інструменти або їх компоненти класифікуються як зобов'язання, причому сутність договірних домовленостей передбачає, що Банк має зобов'язання надати кошти чи інший фінансовий актив власнику, чи виконати зобов'язання у спосіб, відмінний від обміну фіксованої суми коштів або іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних дольових інструментів. Такі інструменти включають заборгованість перед Національним банком України, кредитними установами, заборгованість перед клієнтами, випущені боргові цінні папери власного боргу та субординований борг.

Після первісного визнання залучені кошти надалі відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка. Прибутки та збитки відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки, коли визнання зобов'язань припиняється, а також у процесі амортизації.

У разі придбання Банком своєї власної заборгованості, така заборгованість виключається з консолідованого звіту про фінансовий стан, а різниця між балансовою вартістю зобов'язання та сумою сплачених коштів відображається у консолідованому звіті про прибутки та збитки.

Оренда

i. Фінансова оренда – Банк як орендар

Банк визнає договори фінансової оренди у складі активів та зобов'язань у консолідованому звіті про фінансовий стан на дату початку строку оренди у сумі, що дорівнює справедливій вартості орендованого майна, або за поточною вартістю мінімальних орендних платежів, якщо ця сума є нижчою за справедливую вартість. При обчисленні поточної вартості мінімальних орендних платежів в якості коефіцієнта дисконтування застосовується внутрішня ставка процента за договором оренди, якщо її можливо визначити; в інших випадках застосовується процентна ставка по залучених коштах Банку. Початкові прямі витрати включаються до вартості орендованого активу. Орендні платежі розподіляються на витрати з фінансування та погашення зобов'язання. Витрати на фінансування відносяться на звітні періоди протягом строку оренди таким чином, щоб забезпечити відображення витрат за постійною періодичною процентною ставкою, що нараховується на залишок зобов'язань у кожному звітному періоді. Витрати, що безпосередньо відносяться до діяльності орендаря за договором фінансової оренди, відображаються у складі орендованих активів.

ii. Фінансова оренда – Банк як орендодавець

Банк визнає заборгованість з орендних платежів у складі кредитного портфелю у сумі, що дорівнює сумі чистих інвестицій в оренду, починаючи з дати початку строку оренди. Фінансовий дохід розраховується за схемою, що відображає постійну періодичну норму дохідності на балансову суму чистих інвестицій. Початкові прямі витрати включаються до первісної оцінки дебіторської заборгованості з орендних платежів.

iii. Операційна оренда – Банк як орендар

Оренда майна, за умовами якої орендодавець фактично зберігає за собою всі ризики та вигоди, пов'язані з правом власності на об'єкт оренди, класифікується як операційна оренда. Лізингові платежі за договорами операційної оренди рівномірно списуються на витрати протягом строку оренди і включаються до складу інших операційних витрат.

iv. Операційна оренда – Банк як орендодавець

Банк відображає у консолідованому звіті про фінансовий стан активи, що є предметом операційної оренди, в залежності від виду активу. Орендний дохід за договорами операційної оренди рівномірно відображається у консолідованому звіті про прибутки та збитки протягом строку оренди у складі інших доходів. Сукупна вартість пільг, що надаються орендарям, відображається як зменшення орендного доходу протягом строку оренди за лінійним методом.

Об'єднання бізнесу

Об'єднання бізнесу обліковуються з використанням методу придбання на дату придбання, що є датою, на яку контроль передається Банку.

Банк визначає гудвіл на дату придбання як різницю між справедливою вартістю винагороди при придбанні (включаючи справедливую вартість будь-якої попередньо утримуваної частки в капіталі об'єкту придбання, якщо об'єднання бізнесу здійснюється поетапно), та визнаною сумою будь-якої неконтролюючої частки у об'єкті придбання, за мінусом визначеної чистої суми (зазвичай, справедливої вартості) ідентифікованих придбаних активів та зобов'язань. Якщо різниця є від'ємною, у складі прибутку або збитку одразу визнається дохід від вигідного придбання.

До складу сплаченої винагороди не включаються суми, що відносяться до врегулювання вже існуючих відносин. Такі суми визнаються у прибутках або збитках.

Будь-яка умовна компенсація оцінюється за справедливою вартістю на дату придбання. Якщо умовна компенсація класифікується як капітал, тоді вона не переоцінюється, а оплата обліковується у складі капіталу. Іншими словами, подальші зміни у справедливій вартості умовної компенсації визнаються у прибутках або збитках.

Банк обирає по кожній з операцій: чи визнавати йому неконтролюючу частку за справедливою вартістю, чи на пропорційній основі щодо визнаної суми ідентифікованих чистих активів об'єкту придбання на дату придбання.

Витрати на здійснення операції, інші, ніж ті, які пов'язані з випуском боргу чи вкладеннями в капітал, які Банк несе при здійсненні об'єднання бізнесу, визнаються у прибутках або збитках одразу в момент виникнення.

Дочірні підприємства

Дочірні підприємства – це підприємства, які контролюються Банком. Банк контролює підприємство, коли піддається ризикам, пов'язаним з перемінними доходами від участі у діяльності підприємства, або має право на отримання таких доходів та має можливість впливати на ці доходи через свій вплив на підприємство. Зокрема, Банк консолідує підприємства, над якими у нього є контроль де-факто. Фінансова звітність дочірніх підприємств включена у консолідовану фінансову звітність з дати набуття контролю до дати втрати контролю.

Придбання та продаж неконтролюючої частки

Банк обліковує придбання та продаж неконтролюючої частки як операції з капіталом. Будь-яка різниця між сумою, на яку неконтролююча частка коригується, та справедливою вартістю заплаченої або отриманої винагороди визнається напряму в капіталі та належить власникам материнського банку.

Асоційовані підприємства

Асоційовані підприємства – це підприємства, в яких Банк має суттєвий вплив, але не контроль, над фінансовою та операційною діяльністю. Консолідована фінансова звітність включає частку Банку в загальній сумі визнаних прибутків та збитків асоційованих підприємств на основі методу участі в капіталі, починаючи з дати набуття права суттєвого впливу до дати його втрати. Коли частка Банку у збитках перевищує частку Банку (включаючи довгострокові кредити) в асоційованому підприємстві, така частка знижується до нуля, а визнання подальших збитків припиняється за винятком випадків, коли Банк приймає на себе зобов'язання стосовно асоційованого підприємства.

Елімінація операцій при консолідації

Внутрігрупові залишки та операції, а також будь-які нереалізовані прибутки від внутрігрупових операцій, елімінуються при підготовці консолідованої фінансової звітності. Нереалізовані прибутки від операцій з асоційованими підприємствами елімінуються в межах частки Банку у підприємстві. Нереалізовані прибутки від операцій з асоційованими підприємствами елімінуються з інвестиціями в асоційовані підприємства.

Нереалізовані збитки елімінуються так само як і нереалізовані прибутки, але лише в тій мірі, поки вони не є ознакою зменшення корисності.

Гудвіл

Гудвіл від придбання дочірніх підприємств включається до складу нематеріальних активів. Що стосується асоційованих підприємств, то балансова вартість гудвілу включається до балансової вартості інвестицій в асоційовані підприємства.

Гудвіл відноситься до одиниць, що генерують грошові потоки, для цілей оцінки на зменшення корисності, та відображається за собівартістю за мінусом збитків від зменшення корисності.

Прибутки та збитки від реалізації підприємств включають балансову вартість гудвілу, що відноситься до реалізованого підприємства.

Частка неконтролюючих акціонерів

Частка неконтролюючих акціонерів – це капітал дочірніх підприємств, що не належить, прямо чи опосередковано, Банку.

Частка неконтролюючих акціонерів показана у консолідованому звіті про фінансовий стан у складі капіталу, окремо від капіталу, що належить акціонерам Банку. Частка неконтролюючих акціонерів у прибутку або збитку та сукупному доході розкрита окремо у консолідованому звіті про прибутки та збитки та консолідованому звіті про сукупний дохід.

Консолідована фінансова звітність включає такі дочірні підприємства:

<i>Дочірнє підприємство</i>	<i>Частка участі/ права голосу, %</i>		<i>Країна</i>	<i>Дата приєднання</i>	<i>Галузь</i>
	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>			
ТОВ «Райффайзен Лізинг Аваль»	87,08	87,08	Україна	29 червня 2006 р.	Фінансовий лізинг
ТОВ «РЕК ГАММА»	100,00	100,00	Україна	26 березня 2013 р.	Операції з нерухомим майном

У вересні 2015 року повністю знецінені інвестиції у асоційоване підприємство ЗАТ «Оцетно-дріжджовий завод» було списано за рахунок сформованого резерву у зв'язку з ліквідацією підприємства (2014 р.: інвестиції у асоційоване підприємство ЗАТ «Оцетно-дріжджовий завод» (33,84%) відображалися у складі інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу, і були повністю знеціненими (Примітка 18)).

Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість утримується Банком з метою отримання доходу від здачі в оренду або для підвищення вартості вкладеного капіталу і не експлуатується Банком.

Інвестиційна нерухомість первісно обліковується за собівартістю з врахуванням витрат на здійснення операцій. Інвестиційна нерухомість надалі обліковується за вартістю, яка відображає поточну ринкову вартість і є сумою, на яку можна обміняти цю нерухомість при укладенні договору на ринкових умовах між добре обізнаними незалежними сторонами. Оцінка інвестиційної нерухомості здійснюється на кожну звітну дату та різниця між балансовою та справедливою вартістю визнається у консолідованому звіті про прибутки та збитки як «Переоцінка інвестиційної нерухомості». Дохід від оренди відображається у консолідованому звіті про прибутки та збитки у складі інших доходів.

Наступні витрати капіталізуються тільки тоді, коли існує ймовірність того, що Банк отримає пов'язані з ними економічні вигоди, і що їх вартість може бути достовірно оцінена. Всі інші витрати (на ремонт та обслуговування) визнаються як витрати періоду.

Основні засоби

Обладнання відображається за фактичною вартістю або індексованою вартістю (стосовно активів, придбаних до 31 грудня 2000 р.) без урахування вартості повсякденного обслуговування, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопиченого зменшення корисності. Будівлі оцінюються за справедливою вартістю за вирахуванням амортизації та зменшення корисності, визнаної після дати переоцінки. Балансова вартість основних засобів оцінюється на предмет зменшення корисності, коли події або зміни в обставинах свідчать про те, що балансова вартість не може бути відшкодована.

Після первісного визнання за фактичною вартістю будівлі відображаються за переоціненою вартістю, що є справедливою вартістю на дату переоцінки за вирахуванням подальшої накопиченої амортизації і будь-яких подальших накопичених збитків від зменшення корисності. Переоцінка здійснюється досить часто, щоб уникнути суттєвих розбіжностей між справедливою вартістю переоціненого активу і його балансовою вартістю.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

На дату переоцінки, накопичена амортизація згортається відносно сукупної вартості активів, у свою чергу чиста залишкова вартість збільшується або зменшується до переоціненої вартості. Приріст вартості від переоцінки відображається у консолідованому звіті про фінансовий стан у складі резерву з переоцінки основних засобів у складі іншого сукупного доходу, за вирахуванням сум відновлення попереднього зменшення вартості цього активу, раніше відображеного у консолідованому звіті про прибутки та збитки. У цьому випадку сума збільшення вартості активу відображається у консолідованому звіті про прибутки та збитки. Зменшення вартості від переоцінки відображається у консолідованому звіті про прибутки та збитки за вирахуванням безпосереднього заліку такого зменшення проти попереднього приросту вартості того ж активу, відображеного у резерві з переоцінки основних засобів.

Щорічне перенесення сум з резерву переоцінки основних засобів до складу нерозподіленого прибутку здійснюється за рахунок різниці між сумою амортизації, що розраховується виходячи з переоціненої балансової вартості активів, і сумою амортизації, що розраховується виходячи з первісної вартості активів. При вибутті активу відповідна сума, включена до резерву з переоцінки, переноситься до складу нерозподіленого прибутку.

Нарахування амортизації активу починається з дати його введення в експлуатацію. Амортизація нараховується лінійним методом протягом таких очікуваних строків корисної служби активів:

	Років
Будівлі	8-50
Меблі, інвентар та інші активи	2-8
Комп'ютери та обладнання	5-10
Транспортні засоби	6

Залишкова вартість, строки корисної служби та методи нарахування амортизації активів переглядаються наприкінці кожного звітного року та коригуються при необхідності.

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються у складі інших операційних витрат у періоді, у якому такі витрати були понесені, крім випадків, коли такі витрати підлягають капіталізації.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи включають придбані програмне забезпечення та ліцензії. Нематеріальні активи, придбані окремо, первісно визнаються за собівартістю або індексованою вартістю (стосовно активів, придбаних до 31 грудня 2000 року). Після первісного визнання нематеріальні активи відображаються за фактичною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Нематеріальні активи мають обмежені або невизначені строки корисної служби. Нематеріальні активи з обмеженим строком корисної служби амортизуються протягом строку корисної служби, що становить 4-6 років (якщо інше не передбачено документами по експлуатації, договорами та ін.), та оцінюються на предмет зменшення корисності у разі наявності ознак можливого зменшення корисності нематеріального активу. Строки та порядок амортизації нематеріальних активів з обмеженим строком корисної служби аналізуються принаймні щорічно наприкінці кожного фінансового року.

Активи, призначені для продажу

Банк класифікує необоротні активи (або групу вибуття) як призначені для продажу, якщо їх балансова вартість буде відшкодовуватись, в основному, шляхом продажу, а не в ході їх використання. Для цього необоротні активи (або група вибуття) мають бути доступні для негайного продажу в їх теперішньому стані на тих умовах, які є звичайними при продажу таких активів (групи вибуття), при цьому їх продаж має характеризуватись високим ступенем ймовірності.

Висока ймовірність продажу означає твердий намір керівництва Банку додержуватися плану продажу необоротного активу (або групи вибуття). При цьому необхідно, щоб була розпочата програма активних дій з пошуку покупця й виконання такого плану. Крім цього, необоротний актив (група вибуття) має активно пропонуватись до реалізації за ціною, що є обґрунтованою, з урахуванням його поточної справедливої вартості. Крім того, відображення продажу як завершеної операції має очікуватись протягом одного року з дати класифікації необоротних активів (або групи вибуття) як призначених для продажу.

Банк оцінює активи (групу вибуття), класифіковані як призначені для продажу, за меншою з двох оцінок: балансовою вартістю або справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж. У разі настання подій або зміни обставин, що вказують на можливе зменшення корисності активів (або групи вибуття), Банк відображає збиток від зменшення корисності при первісному, а також наступному списанні їх вартості до справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж.

Запаси

Для визначення вартості однорідних запасів, що були використані або реалізовані протягом звітного періоду та оцінки їх кінцевих залишків, Банк використовує формулу «вартості перших за часом надходження запасів (ФІФО)», крім запасів паливно-мастильних матеріалів. Вартість паливно-мастильних матеріалів обраховується за формулою середньозваженої вартості. В подальшому запаси оцінюються за найменшою з двох вартостей: собівартістю або чистою вартістю реалізації.

Активи, отримані шляхом обміну на кредити (майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя)

Вартість майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя, оцінюється за справедливою вартістю застави на дату стягнення. В подальшому ці активи оцінюються за собівартістю за вирахуванням зменшення корисності, окрім тих випадків коли вони класифікуються та обліковуються як інвестиційна нерухомість або основні засоби.

Оподаткування

Розрахунок поточних податкових витрат здійснюється відповідно до податкового законодавства України.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання розраховуються по всіх тимчасових різницях за методом балансових зобов'язань. Відстрочений податок на прибуток відображається по всіх тимчасових різницях, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності, за винятком випадків, коли відстрочений податок на прибуток виникає у результаті первісного відображення гудвілу, активу або зобов'язання за операцією, що не являє собою об'єднання компаній, і яка на момент здійснення не впливає ані на бухгалтерський прибуток, ані на оподатковуваний прибуток чи збиток.

Відстрочений податковий актив відображається в обліку лише тоді, коли існує ймовірність отримання у майбутньому оподаткованого прибутку, за рахунок якого можна здійснити залік цих тимчасових різниць, що зменшують податкову базу. Відстрочений податковий актив та зобов'язання визначаються за ставками податку, що будуть застосовуватись протягом періоду реалізації активу чи врегулювання зобов'язання на підставі законодавства, яке набуло або фактично набуло сили на звітну дату.

Крім цього, в Україні існують різні операційні податки, що застосовуються до діяльності Банку. Ці податки включаються до складу адміністративних та операційних витрат.

Резерви

Резерви визнаються, коли внаслідок певних подій у минулому Банк має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання, для врегулювання якого, з великим ступенем вірогідності, буде необхідним відтік ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, і суму зобов'язання можна достовірно оцінити.

Зобов'язання з пенсійного забезпечення та інших виплат

Банк не має схем пенсійного забезпечення, крім участі у державній пенсійній системі України, що передбачає розрахунок і сплату поточних внесків роботодавця як відсотка від поточних загальних виплат працівникам. Ці витрати відображаються у звітному періоді, до якого відноситься відповідна заробітна плата.

Статутний капітал*Статутний капітал*

Прості акції та некумулятивні привілейовані акції, що не підлягають погашенню, та дивіденди за якими сплачуються за відповідним рішенням, відображаються у складі капіталу. Витрати на оплату послуг третім сторонам, безпосередньо пов'язані з випуском нових акцій, за винятком випадків об'єднання компаній, відображаються у складі капіталу як зменшення суми, отриманої у результаті даної емісії. Сума перевищення справедливої вартості отриманих коштів над номінальною вартістю випущених акцій відображається як додатково сплачений капітал.

Власні викуплені акції

У разі придбання Банком своїх акцій вартість придбання, включаючи відповідні витрати на проведення операції, за вирахуванням податку на прибуток вираховується із загальної суми капіталу як власні викуплені акції до моменту їх анулювання або повторного випуску чи продажу. При подальшому повторному випуску або продажу таких акцій отримана сума включається до складу капіталу.

Договори фінансової гарантії

У ході звичайної господарської діяльності Банк надає фінансові гарантії у формі акредитивів, гарантій та акцептів. Договори фінансової гарантії первісно визнаються у фінансовій звітності за справедливою вартістю в статті «Інші зобов'язання», у розмірі отриманої комісії. Після первісного визнання зобов'язання Банку за кожним договором гарантії оцінюється за більшим з двох значень: сумою амортизованої комісії або найкращою оцінкою витрат, необхідних для врегулювання будь-якого фінансового зобов'язання, що виникає за гарантією.

Збільшення зобов'язання, пов'язане з договорами фінансової гарантії, відображається у консолідованому звіті про прибутки та збитки. Отримана комісія визнається у консолідованому звіті про прибутки та збитки на прямолінійній основі протягом строку дії договору гарантії.

Дивіденди

Здатність Банку оголошувати та виплачувати дивіденди підпадає під дію правил і норм українського законодавства. Дивіденди визнаються як зобов'язання і вираховуються з суми капіталу на звітну дату, тільки якщо вони були оголошені до звітної дати включно. Інформація про дивіденди розкривається у звітності, якщо вони були запропоновані до звітної дати, а також запропоновані або оголошені після звітної дати, але до дати затвердження фінансової звітності до випуску.

Звітність за сегментами

Звітність за сегментами Банку побудована на наступних операційних сегментах: великі та малі підприємства, мікро-підприємства та фізичні особи, управління активами.

Операційні сегменти є компонентами діяльності Банку, які забезпечують отримання доходу та/або генерують витрати, переглядаються керівництвом Банку, та щодо яких наявна вичерпна фінансова інформація для прийняття рішень.

Умовні активи та зобов'язання

Умовні активи не визнаються у консолідованому звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких активів здійснюється, коли надходження пов'язаних з ними економічних вигод є ймовірним.

Умовні зобов'язання не відображаються у консолідованому звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких зобов'язань здійснюється, за винятком випадків, коли відтік ресурсів для виконання таких зобов'язань є малоімовірним.

Визнання доходів та витрат

Доходи визнаються, якщо існує висока вірогідність того, що Банк отримає економічні вигоди, а доходи можуть бути достовірно визначені. Для визнання доходів у фінансовій звітності необхідне дотримання наступних критеріїв:

Процентні та аналогічні доходи та витрати

Для всіх фінансових інструментів, визначених за амортизованою вартістю, а також для процентних інвестиційних цінних паперів, що класифікуються як наявні для продажу, процентні доходи чи витрати відображаються за ефективною процентною ставкою, що є ставкою, яка точно дисконтує очікувані майбутні виплати та надходження протягом очікуваного строку служби фінансового інструменту чи більш короткого періоду, де це можливо застосувати, до чистої балансової вартості фінансового активу чи фінансового зобов'язання. При обчисленні враховуються всі договірні умови за фінансовим інструментом (наприклад, право на дострокове погашення) та всі винагороди чи додаткові витрати, що безпосередньо пов'язані з фінансовим інструментом та є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, але не враховуються майбутні збитки за кредитами. Балансова вартість фінансового активу чи фінансового зобов'язання коригується у разі перегляду Банком своєї оцінки платежів або надходжень. Скоригована балансова вартість обчислюється, виходячи з первісної ефективної процентної ставки, а зміни балансової вартості відображаються як процентні доходи чи витрати.

Процентні доходи та витрати від операцій з фінансовими інструментами, що класифікуються як торгові та за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки окремо від чистих прибутків або збитків від цих категорій інструментів.

При зменшенні відображеної у фінансовій звітності вартості фінансового активу чи групи аналогічних фінансових активів внаслідок зменшення корисності, процентні доходи продовжують визнаватись з використанням первісної ефективної процентної ставки на основі нової балансової вартості.

Комісійні доходи

Банк отримує комісійні доходи від різних видів послуг, що надаються клієнтам. Комісійні доходи можна розділити на такі дві категорії:

- Комісійні доходи, отримані за надання послуг протягом певного періоду

Комісії, отримані від надання послуг протягом певного періоду, нараховуються протягом цього періоду. Такі статті включають комісійні доходи та винагороди за управління активами, відповідальне зберігання та інші управлінські та консультаційні послуги. Комісії за зобов'язаннями з надання кредитів, що, ймовірно, будуть використані, та інші комісії, пов'язані з наданням кредитів, переносяться на наступні періоди (разом із будь-якими додатковими витратами) та визнаються як коригування ефективної процентної ставки за кредитом.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

- Комісійні доходи від надання послуг з проведення операцій

Комісії, отримані за проведення або участь у переговорах щодо здійснення операцій від імені третьої сторони, наприклад, укладення угоди про придбання акцій чи інших цінних паперів, або придбання чи продаж компанії, визнаються після завершення відповідної операції. Комісія або частина комісії, пов'язана з певними показниками дохідності, визнається після дотримання відповідних критеріїв.

Дивідендний дохід

Дохід визнається, коли встановлюється право Банку на отримання платежу. Дивідендний дохід від операцій з дольовими інструментами, що класифікуються як торгові та за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, відображається у консолідованому звіті про прибутки та збитки окремо від чистих прибутків або збитків від цих категорій інструментів.

Прибуток на акцію

Розрахунок базового прибутку на акцію здійснено на основі чистого прибутку, що належить акціонерам Банку, та середньозваженої кількості простих акцій в обігу протягом періоду, за вирахуванням власних акцій, викуплених у акціонерів та не проданих. Протягом звітного періоду жодних фінансових інструментів, які мають коригуючий вплив на акції, в обігу не було. Таким чином, прибуток на акцію дорівнює скоригованому чистому прибутку на акцію.

Операції в іноземній валюті

Консолідована фінансова звітність Банку представлена в українських гривнях, які Банк обрав функціональною валютою та валютою звітності. Операції в іноземних валютах первісно відображаються у функціональній валюті за обмінним курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземній валюті, перераховуються у функціональну валюту за обмінним курсом, що діє на звітну дату. Прибутки та збитки у результаті перерахунку операцій в іноземній валюті відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки як результат від операцій в іноземній валюті – курсові різниці. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дати первісних операцій. Немонетарні статті, які обліковуються за справедливою вартістю, перераховуються за обмінним курсом, що діє на дату визначення справедливої вартості.

Різниці між договірним обмінним курсом за певною операцією в іноземній валюті та офіційним курсом НБУ на дату такої операції також включаються до результату торгових операцій в іноземній валюті. Офіційні обмінні курси НБУ станом на 31 грудня 2015 та 2014 років становили 24,0007 та 15,7686 гривень за 1 долар США і 26,2231 та 19,2329 гривень за 1 євро, відповідно. Станом за 25 квітня 2016 року офіційні обмінні курси НБУ становили 25,3436 гривень за 1 долар США та 28,5445 гривень за 1 євро.

Нові та змінені стандарти та їх тлумачення

Банк застосовував такі нові стандарти, зміни до стандартів, включаючи спричинені ними зміни до інших стандартів, з датою початкового застосування 1 січня 2015 року при складанні цієї консолідованої фінансової звітності:

- Щорічні поліпшення МСФЗ: цикл 2010-12 (зміни до МСФЗ 2, МСФЗ 3, МСФЗ 8, МСФЗ 13, МСБО 16, МСБО 24 та МСБО 38);
- Щорічні поліпшення МСФЗ: цикл 2011-13 (зміни до МСФЗ 1, МСФЗ 3, МСФЗ 13 та МСБО 40).

Дані зміни не мають впливу на цю консолідовану фінансову звітність.

Нові та переглянуті стандарти, які ще не вступили в силу за рік, що закінчився 31 грудня 2015 року

Наступні нові стандарти, зміни до стандартів та тлумачення ще не набрали чинності станом на 31 грудня 2015 року і не застосовувалися при складанні цієї консолідованої фінансової звітності. Банк планує застосувати дані нововведення в тому звітному періоді, коли вони вступають в силу.

- МСФЗ 15 «Виручка за контрактами з клієнтами»;
- МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» був випущений у кілька етапів та замінив собою МСБО 39 «Фінансові інструменти – визнання та оцінка».

Проект заміни фінансових інструментів включає такі три частини:

Частина 1: Класифікація та оцінка фінансових активів та фінансових зобов'язань;

Частина 2: Методологія оцінки зменшення корисності;

Частина 3: Облік хеджування.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

У липні 2014 року МСФЗ 9 було остаточно доопрацьовано. Порівняно з МСФЗ 9 (переглянутий у 2013 році), варіант стандарту 2014 року включає обмежені зміни до вимог стосовно класифікації та оцінки та вводить категорію оцінки «за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у іншому сукупному доході» для певних простих боргових інструментів. Цей стандарт також збільшує вимоги стосовно зменшення корисності, пов'язані з відображенням в обліку очікуваних кредитних збитків від фінансових активів та зобов'язань з надання кредитів. МСФЗ 9 чинний для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року, або після цієї дати з можливістю дострокового впровадження. Банк не має наміру застосовувати цей стандарт достроково. Банк ще не проводив аналіз можливого впливу МСФЗ 9 на його фінансовий стан чи результати діяльності.

МСФЗ 15 «Виручка за контрактами з клієнтами» встановлює для суб'єктів господарювання єдину комплексну модель використання в обліку виручки, що виникає за контрактами з клієнтами. Це замінить такі стандарти та інтерпретації з обліку виручки з моменту його вступу в силу:

- МСБО 18 «Дохід»;
- МСБО 11 «Будівельні контракти»;
- КИМСФЗ 13 «Програми лояльності клієнта»;
- КИМСФЗ 15 «Угоди про будівництво нерухомості»;
- КИМСФЗ 18 «Передача активів від клієнтів»;
- ПКІ 31 «Дохід: бартерні операції, пов'язані з рекламними послугами».

Визнання та оцінка процентного доходу та дивідендного доходу від боргових інструментів та інструментів капіталу більше не входить у сферу застосування МСФЗ 15. Замість цього, вони включаються в МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» (або МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», якщо МСФЗ 9 достроково прийнято). МСФЗ 15 набирає чинності для звітних періодів, що починаються 1 січня 2018 року, або після цієї дати, з можливістю достроково застосування.

Не очікується, що наступні нові стандарти або уточнення до стандартів будуть мати суттєвий вплив на фінансову звітність Банку:

- Облік придбання частки участі у спільних операціях (зміни до МСФЗ 11);
- Уточнення прийнятих методів нарахування зносу та амортизації (зміни до МСБО 16 та МСБО 38);
- Щорічні поліпшення МСФЗ: цикл 2012-14 (зміни до МСФЗ 5, МСФЗ 7, МСБО 19 та МСБО 34);
- Ініціатива щодо розкриття інформації (зміни до МСБО 1).

5. Суттєві облікові судження та оцінки

Судження

У процесі застосування облікової політики керівництво Банку зробило такі судження, крім облікових оцінок, які мають найбільш суттєвий вплив на суми, відображені у фінансовій звітності:

Класифікація цінних паперів

Цінні папери у портфелі Банку включають державні облігації, облігації підприємств і банків та акції підприємств. При первісному визнанні Банк класифікує цінні папери як фінансові активи, з відображенням змін справедливої вартості як прибутку або збитку, фінансові активи, утримувані до погашення, або фінансові активи, наявні для продажу, з відображенням змін справедливої вартості у іншому сукупному доході.

Невизначеність оцінок

У процесі застосування облікової політики керівництво Банку використовувало свої судження та здійснювало оцінки при визначенні сум, відображених у фінансовій звітності. Найбільш суттєве використання суджень та оцінок включає:

Безперервність діяльності

Керівництво Банку здійснило оцінку щодо його можливості подальшої безперервної діяльності та впевнилось, що Банк має ресурси для продовження діяльності у осяжному майбутньому. До того ж, керівництву не відомо про будь-які значні невизначеності, що можуть викликати значну невпевненість у можливості Банку здійснювати безперервну діяльність. Таким чином, складання фінансової звітності було продовжено виходячи з принципу безперервності діяльності.

Справедлива вартість фінансових інструментів

У випадках, коли справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, що обліковуються у консолідованому звіті про фінансовий стан, не може бути отримана шляхом спостережень за активними ринками, вона визначається за допомогою набору технік оцінювання, що включають використання математичних моделей. Вхідні параметри моделей включають доступну ринкову інформацію; у випадку, коли це неможливо, застосування певного судження необхідне для визначення справедливої вартості.

Резерв під зменшення корисності кредитів та дебіторської заборгованості

Банк регулярно проводить аналіз кредитів і дебіторської заборгованості на предмет зменшення корисності. Банк використовує своє судження при оцінці збитків від зменшення корисності в ситуаціях, коли позичальник зазнає фінансових труднощів і відсутній достатній обсяг фактичних даних про аналогічних позичальників. Банк аналогічним чином оцінює зміни майбутніх грошових потоків на основі даних спостережень, що вказують на несприятливу зміну в статусі погашення зобов'язань позичальниками у складі групи або зміну державних чи місцевих економічних умов, що співвідносяться з випадками невиконання зобов'язань за активами у складі групи. Керівництво використовує оцінки, що базуються на історичних даних про історію збитків стосовно активів з аналогічними характеристиками кредитного ризику й об'єктивних ознак зменшення корисності за групами кредитів і дебіторської заборгованості. Банк використовує своє судження при коригуванні даних спостережень стосовно групи кредитів або дебіторської заборгованості для відображення поточних обставин.

Відстрочений актив з податку на прибуток

Відстрочений актив з податку на прибуток визнається стосовно усіх невикористаних податкових збитків, коли існує вірогідність отримання прибутку, що підлягає оподаткуванню у майбутньому, щодо якого збитки можуть бути використані. Судження керівництва необхідні для визначення суми відстроченого активу з податку на прибуток, який може бути визнаний, виходячи з вірогідних строків і розміру майбутнього прибутку, що підлягає оподаткуванню, разом із стратегією податкового планування.

6. Інформація за сегментами

Для цілей управління Банк виділяє три операційні сегменти, що базуються на продуктах та послугах:

Послуги великим та малим підприємствам	Надання кредитів та інших послуг з кредитування, обслуговування депозитів та поточних рахунків великих, малих та середніх підприємств, а також державних інституцій.
Послуги мікро-підприємствам та фізичним особам	Надання кредитів та інших послуг з кредитування, обслуговування депозитів та поточних рахунків мікро-підприємств та фізичних осіб, надання споживчих кредитів, овердрафтів, обслуговування кредитних карток та здійснення грошових переказів фізичних осіб.
Управління активами	Казначейство, залучення депозитів фінансових установ та інші функції централізованого управління.

Починаючи з 2015 року інформація за сегментом «Фінансові установи» не розкривається окремо в звіті за сегментами через незначний обсяг бізнесу. Доходи, витрати, активи та зобов'язання сегменту для 2015 року були об'єднані з даними сегмента «Управління активами» на основі подібних економічних характеристик. Порівняльні дані за 2014 рік були перераховані з використанням цього підходу.

Послуги фінансовим установам	Надання комісійних послуг фінансовим установам.
------------------------------	---

Для цілей звітності за сегментами процентний результат розподіляється з використанням трансфертних ставок, визначених Казначейством, залежно від рівня ставок на міжбанківському ринку.

Керівництво здійснює контроль результатів операційної діяльності кожного підрозділу окремо з метою прийняття рішень щодо розподілу ресурсів та оцінки результатів діяльності. Результати діяльності сегментів визначаються інакше, ніж прибутки та збитки у консолідованій фінансовій звітності, як видно з таблиці, що наведена нижче. Облік податку на прибуток здійснюється на груповій основі.

Трансферні ціни за операціями між операційними сегментами встановлюються на комерційній основі, так само як і з зовнішніми клієнтами.

В 2015 та 2014 роках у Банку не було доходів від операцій з одним зовнішнім клієнтом або контрагентом, що становили 10 або більше відсотків від усіх доходів.

Основна частина доходів від зовнішніх клієнтів генерується операціями з резидентами України. Більшість довгострокових активів зосереджена на території України.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

У таблиці нижче представлена інформація про доходи, витрати, активи та зобов'язання бізнес-сегментів Банку станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2015 року:

2015 р.	Великі та малі підприємства	Мікро-підприємства та фізичні особи	Управління активами	Всього
Доходи				
Процентні доходи	3 893 244	1 548 020	1 048 549	6 489 813
Комісійні доходи	600 339	1 661 315	127 743	2 389 397
Чисті прибутки/(збитки) від операцій з іноземними валютами:				
- торгові операції	36 609	(4 613)	456 914	488 910
Чисті прибутки від операцій з цінними паперами	-	-	2 024 934	2 024 934
Переоцінка інвестиційної нерухомості	-	-	38 957	38 957
Інші доходи	28 287	75 550	101 044	204 881
Доходи/(витрати) від інших сегментів	1 895 099	2 068 536	(3 963 635)	-
Всього доходи/(витрати)	6 453 578	5 348 808	(165 494)	11 636 892
Витрати				
Процентні витрати	(737 263)	(718 608)	(932 665)	(2 388 536)
Комісійні витрати	(48 247)	(617 129)	(7 918)	(673 294)
Резерв під зменшення корисності кредитів	(2 340 764)	(2 798 840)	495	(5 139 109)
Чисті збитки від операцій з іноземними валютами:				
- курсові різниці	-	-	(2 399 557)	(2 399 557)
Витрати на персонал	(381 184)	(912 027)	(50 220)	(1 343 431)
Знос і амортизація	(104 583)	(220 915)	(15 024)	(340 522)
Інші адміністративні та операційні витрати	(422 201)	(767 918)	(188 810)	(1 378 929)
Відновлення/(зменшення) корисності інших активів та резерви	49 927	(15 985)	(24 549)	9 393
(Витрати)/доходи від інших сегментів	(2 459 824)	(1 031 368)	3 491 192	-
Результат сегменту	9 439	(1 733 982)	(292 550)	(2 017 093)
Дохід з податку на прибуток				183 827
Збиток за рік				(1 833 266)
Активи сегменту	20 593 568	5 779 270	27 200 387	53 573 225
Зобов'язання сегменту	18 416 297	21 463 602	8 373 437	48 253 336
Інша інформація за сегментами				
Капітальні витрати	114 340	171 227	35 901	321 468
Сума збитку від зменшення корисності будівель, яку було включено до «Інших адміністративних та операційних витрат», відноситься до сегменту «Управління активами» (Примітки 15, 28).				
Капітальні витрати включають витрати Банку на придбання основних засобів, нематеріальних активів та інвестиційної нерухомості.				
У наступній таблиці представлено узгодження загальної суми доходів звітних сегментів та доходів від основної діяльності Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2015 року:				
2015 р.				
Доходи звітних сегментів:				
Великі та малі підприємства				6 453 578
Мікро-підприємства та фізичні особи				5 348 808
Управління активами				7 289 333
Всього доходи звітних сегментів				19 091 719
Вилучення міжсегментних доходів				(7 454 827)
Доходи Банку від основної діяльності				11 636 892

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Доходи бізнес-сегменту управління активами включають процентні доходи, комісійні доходи, чисті прибутки від операцій з іноземними валютами, чисті прибутки від операцій з цінними паперами, переоцінка інвестиційної нерухомості, інші доходи та доходи від інших сегментів.

У таблиці нижче представлена інформація про доходи, витрати, активи та зобов'язання бізнес-сегментів Банку станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2014 року:

2014 р.	Великі та малі підприємства	Мікро-підприємства та фізичні особи	Управління активами	Всього
Доходи				
Процентні доходи	3 339 380	2 017 496	568 561	5 925 437
Комісійні доходи	493 089	1 351 434	106 877	1 951 400
Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами:				
- торгові операції	69 688	126 470	402 284	598 442
Чисті прибутки від операцій з цінними паперами	-	-	2 237 951	2 237 951
Інші доходи	28 154	71 019	114 019	213 192
Доходи/(витрати) від інших сегментів	800 306	1 557 312	(2 357 618)	-
Всього доходи	4 730 617	5 123 731	1 072 074	10 926 422
Витрати				
Процентні витрати	(291 728)	(762 240)	(701 988)	(1 755 956)
Комісійні витрати	(32 958)	(443 511)	(10 353)	(486 822)
Резерв під зменшення корисності кредитів	(4 538 534)	(3 780 687)	(1 062)	(8 320 283)
Чисті збитки від операцій з іноземними валютами:				
- курсові різниці	(207 273)	(4 908)	(2 017 201)	(2 229 382)
Витрати на персонал	(404 878)	(946 483)	(39 627)	(1 390 988)
Знос і амортизація	(102 895)	(242 055)	(20 455)	(365 405)
Інші адміністративні та операційні витрати	(432 408)	(644 382)	(416 903)	(1 493 693)
Зменшення корисності інших активів та резерви	(23 057)	(12 650)	(12 010)	(47 717)
(Витрати)/доходи від інших сегментів	(2 177 557)	(1 550 726)	3 728 283	-
Результат сегменту	(3 480 671)	(3 263 911)	1 580 758	(5 163 824)
Дохід з податку на прибуток				918 002
Збиток за рік				(4 245 822)
Активи сегменту	22 724 459	8 145 128	16 482 106	47 351 693
Зобов'язання сегменту	12 787 927	16 891 068	13 818 006	43 497 001
Інша інформація за сегментами				
Капітальні витрати	104 347	256 096	7 906	368 349
Капітальні витрати включають витрати Банку на придбання основних засобів, нематеріальних активів та інвестиційної нерухомості.				
У наступній таблиці представлено узгодження загальної суми доходів звітних сегментів та доходів від основної діяльності Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2014 року:				
				2014 р.
Доходи звітних сегментів:				
Великі та малі підприємства				4 730 617
Мікро-підприємства та фізичні особи				5 123 731
Управління активами				7 157 975
Всього доходи звітних сегментів				17 012 323
Вилучення міжсегментних доходів				(6 085 901)
Доходи Банку від основної діяльності				10 926 422

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Доходи бізнес-сегменту управління активами включають процентні доходи, комісійні доходи, чисті прибутки від операцій з іноземними валютами, чисті прибутки від операцій з цінними паперами, інші доходи та доходи від інших сегментів.

7. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають:

	2015 р.	2014 р.
Готівкові кошти	2 966 492	2 548 497
Поточний рахунок в Національному банку України	1 236 585	558 072
Поточні рахунки в інших кредитних установах	8 183 296	2 960 368
Кошти овернайт в інших кредитних установах	194 569	613 053
	12 580 942	6 679 990
Мінус - Резерв під зменшення корисності	(551)	(1 062)
Грошові кошти та їх еквіваленти	12 580 391	6 678 928

Станом на 31 грудня 2015 року Банк мав концентрацію залишків коштів на поточних рахунках та коштів овернайт в інших кредитних установах у розмірі 8 257 405 тис. грн. від п'яти найбільших банків з кредитним рейтингом «інвестиційний клас» (2014 р.: 3 136 848 тис. грн.).

Динаміка змін у резервах під зменшення корисності на сукупній основі за поточними рахунками в інших кредитних установах була такою:

	2015 р.	2014 р.
На 1 січня	1 062	-
(Зменшено)/нараховано за рік	(495)	1 062
Курсові різниці	(16)	-
На 31 грудня	551	1 062

8. Обов'язкові резерви в Національному банку України

Згідно з вимогами НБУ всі українські банки повинні розраховувати та дотримуватись певного рівня обов'язкових резервів, які повинні розраховуватись відповідно до нормативно-правових вимог НБУ.

Банки повинні щоденно на початок операційного дня зберігати не менше 40% обов'язкового резерву на поточному рахунку в НБУ, що використовується для здійснення щоденних операцій.

Станом на 31 грудня 2015 року 40% від розрахованої суми обов'язкового резерву становило 866 459 тис. грн. (2014 р.: 522 908 тис. грн.) та було розміщено Банком на поточному рахунку в НБУ і включено до складу грошових коштів та їх еквівалентів, оскільки обмеження щодо їх використання відсутні.

В 2015 році банкам дозволено зараховувати в покриття обов'язкових резервів залишки готівки в касі та банкоматах Банку в національній валюті. Станом на 31 грудня 2015 року Банк зарахував в покриття залишкової частини обов'язкових резервів готівкові кошти в касі в національній валюті.

В 2014 році банкам було дозволено зараховувати в покриття обов'язкових резервів українські державні облігації, деноміновані в іноземній валюті, у розмірі до 10% їх балансової вартості в гривневому еквіваленті. Станом на 31 грудня 2014 року в покриття частини обов'язкового резерву Банком були використані українські державні облігації, деноміновані в іноземній валюті, в сумі 23 821 тис. грн.

Банк дотримувався встановлених вимог стосовно обов'язкових резервів станом на 31 грудня 2015 та 2014 років.

9. Торгові цінні папери

Торгові цінні папери включають:

	2015 р.	2014 р.
ОВДП	225 198	169 235
Торгові цінні папери	225 198	169 235

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

10. Заборгованість кредитних установ

Заборгованість кредитних установ включає:

	2015 р.	2014 р.
Депозитні сертифікати, емітовані Національним банком України	6 359 860	-
Інша заборгованість кредитних установ	26 199	-
Заборгованість кредитних установ	6 386 059	-

На відповідні звітні дати заборгованість кредитних установ не є простроченою, а її корисність не зменшилась.

11. Кредити клієнтам

Кредити клієнтам включають:

	2015 р.	2014 р.
Великі підприємства	30 033 245	28 171 765
Малі підприємства	4 124 816	3 858 513
Фізичні особи	20 707 991	16 643 015
Мікро-підприємства	2 208 501	2 851 937
	57 074 553	51 525 230
Мінус – Резерв під зменшення корисності	(30 701 715)	(20 655 643)
Кредити клієнтам	26 372 838	30 869 587

Резерв під зменшення корисності кредитів клієнтам

Узгодження змін резерву під зменшення корисності кредитів клієнтам за категоріями є таким:

	Великі підприємства 2015 р.	Малі підприємства 2015 р.	Фізичні особи 2015 р.	Мікро-підприємства 2015 р.	Всього 2015 р.
На 1 січня 2015 р.	7 546 010	1 759 809	10 602 625	747 199	20 655 643
Нараховано за рік	2 065 365	275 399	2 530 277	268 563	5 139 604
Списання	(1 068 988)	(91 906)	(2 003 257)	(47 691)	(3 211 842)
Відновлення	20 756	14 744	4 196	463	40 159
Курсові різниці	2 421 542	621 762	4 778 989	255 858	8 078 151
На 31 грудня 2015 р.	10 984 685	2 579 808	15 912 830	1 224 392	30 701 715
Зменшення корисності на індивідуальній основі	10 864 262	2 576 650	15 727 897	1 207 301	30 376 110
Зменшення корисності на сукупній основі	120 423	3 158	184 933	17 091	325 605
Всього зменшення корисності кредитів	10 984 685	2 579 808	15 912 830	1 224 392	30 701 715
Загальна сума кредитів, зменшення корисності яких визначено на індивідуальній основі, до вирахування суми резерву під зменшення корисності таких активів	13 077 355	2 806 196	16 081 877	1 299 488	33 264 916

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

	<i>Великі підприємства 2014 р.</i>	<i>Малі підприємства 2014 р.</i>	<i>Фізичні особи 2014 р.</i>	<i>Мікро- підприємства 2014 р.</i>	<i>Всього 2014 р.</i>
На 1 січня 2014 р.	2 854 874	986 721	4 434 214	320 216	8 596 025
Нараховано за рік	4 041 003	497 531	3 493 102	287 585	8 319 221
Списання	(900 526)	(290 040)	(1 215 024)	(67 329)	(2 472 919)
Відновлення	6 762	4 195	4 986	1 362	17 305
Курсові різниці	1 543 897	561 402	3 885 347	205 365	6 196 011
На 31 грудня 2014 р.	7 546 010	1 759 809	10 602 625	747 199	20 655 643
Зменшення корисності на індивідуальній основі	7 326 916	1 743 073	10 336 289	694 189	20 100 467
Зменшення корисності на сукупній основі	219 094	16 736	266 336	53 010	555 176
Всього зменшення корисності кредитів	7 546 010	1 759 809	10 602 625	747 199	20 655 643
Загальна сума кредитів, зменшення корисності яких визначено на індивідуальній основі, до вирахування суми резерву під зменшення корисності таких активів	9 100 250	2 094 697	11 082 495	777 837	23 055 279

Кредити, зменшення корисності яких визначено на індивідуальній основі

Згідно з вимогами НБУ, кредити можуть бути списані лише за умови затвердження такого списання Правлінням Банку, а у окремих випадках, на підставі відповідного рішення суду.

Процентні доходи, нараховані за кредитами, стосовно яких був визнаний резерв під зменшення корисності на індивідуальній основі, за 2015 рік, становили 844 353 тис. грн. (2014 р.: 942 249 тис. грн.).

Кредити, видані у Донецькій та Луганській областях

Протягом 2015 року зберігався надзвичайний режим для діяльності банківської системи в Донецькій та Луганській областях. В результаті напруженої ситуації в частині Донецької та Луганської областей, відділення Банку залишалися закритими на територіях, які не контролюються Урядом України.

У наступній таблиці представлено кредити, видані у Донецькій та Луганській областях:

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Великі підприємства	4 921 738	4 699 308
Малі підприємства	311 897	315 091
Фізичні особи	1 556 514	179 514
Мікро-підприємства	241 153	1 483 599
	7 031 302	6 677 512
Мінус – Резерв під зменшення корисності	(6 893 045)	(5 797 241)
Кредити клієнтам	138 257	880 271

Застава та інші інструменти зменшення кредитного ризику

Розмір та види застави, що вимагається Банком, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Банк запровадив основні принципи прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки.

Основні види отриманої застави включають:

- при комерційному кредитуванні: об'єкти нерухомого майна, запаси та дебіторська заборгованість;
- при кредитуванні фізичних осіб: застava житла, комерційна нерухомість.

Банк зі встановленою періодичністю здійснює моніторинг ринкової вартості застави, переоцінку її вартості, вимагає додаткової застави згідно з базовими угодами.

Концентрація кредитів клієнтам

Станом на 31 грудня 2015 року Банк мав концентрацію кредитів в розмірі 10 317 403 тис. грн., наданих десятиєм найбільшим позичальникам або групам позичальників (18,08% загального кредитного портфелю) (2014 р.: 7 888 623 тис. грн., 15,31%). За цими кредитами було сформовано резерв у розмірі 5 626 841 тис. грн. (2014 р.: 3 286 158 тис. грн.).

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Кредити надаються переважно в Україні фізичним особам та підприємствам, що здійснюють свою діяльність в таких галузях:

	2015 р.	%	2014 р.	%
Фізичні особи	20 707 991	36	16 643 015	32
Торгові підприємства	12 439 253	22	10 915 278	21
Виробництво	8 159 902	14	8 556 618	17
Сільське господарство та харчова промисловість	7 323 128	13	7 103 590	14
Нерухомість та будівництво	5 512 219	10	4 831 361	9
Послуги	1 710 747	3	1 852 586	4
Транспорт і зв'язок	786 918	1	701 964	1
Інші галузі	434 395	1	920 818	2
	57 074 553	100	51 525 230	100

Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою

Кредити клієнтам включають дебіторську заборгованість за фінансовою орендою, яку можна проаналізувати таким чином:

	2015 р.		2014 р.	
	сукупна	чиста	сукупна	чиста
Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою:				
До 1 року	1 274 220	1 082 340	638 014	423 514
Від 1 до 5 років	1 991 632	1 851 736	3 332 946	2 914 590
Більше 5 років	25 188	23 695	-	-
Незароблені фінансові доходи майбутніх періодів за фінансовою орендою	(333 269)	-	(632 856)	-
Мінус – Резерв під зменшення корисності		(702 855)		(522 737)
Чисті інвестиції у фінансову оренду	2 957 771	2 254 916	3 338 104	2 815 367

Станом на 31 грудня 2015 року кредити клієнтам включають кредити, надані в рамках програм фінансування міжнародними фінансовими установами на суму 45 831 тис. грн. (2014 р.: 39 747 тис. грн.).

12. Активи, призначені для продажу

Станом на 31 грудня 2015 року Банк утримував автомобілі, що класифікуються як активи, призначені для продажу, загальною балансовою вартістю 729 тис. грн. (2014 р.: Банк не утримував активи, призначені для продажу).

13. Інвестиційні цінні папери

Інвестиційні цінні папери включають:

	2015 р.	2014 р.
ОВДП	2 714 993	4 309 246
Облігації українських підприємств	281 002	392 071
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	2 995 995	4 701 317
ОВДП	-	239 415
Інвестиційні цінні папери, утримувані до погашення	-	239 415

Станом на 31 грудня 2015 року інвестиційні цінні папери, наявні для продажу, включають акції підприємств справедливою вартістю 1 172 тис. грн. (2014 р.: 1 172 тис. грн.) та інвестиції в акції інших підприємств, які не котируються на жодному активному ринку, і справедливую вартість яких неможливо достовірно визначити. Станом на 31 грудня 2015 та 2014 років інструменти дольової участі, які не мають котирувань на ринку, були повністю знецінені (Примітка 18).

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Станом на 31 грудня 2015 року ОВДП, оцінені за справедливою вартістю, були частково представлені цінними паперами Міністерства фінансів України, номінальна вартість яких буде індексована у випадку зростання середнього міжбанківського курсу гривня/долар США за один місяць до місяця, в якому буде здійснено погашення даних облігацій, порівняно з середнім міжбанківським курсом гривня/долар США за один місяць до місяця випуску даних облігацій. Банк вирішив не відокремлювати вбудований похідний фінансовий інструмент та оцінив весь інструмент за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку. Станом на 31 грудня 2015 року балансова вартість цих облігацій становила 999 551 тис. грн. (2014 р.: 2 913 288 тис. грн.), номінальна процентна ставка 8,75% (2014 р.: 8,75% - 9,30%) та дата погашення - серпень 2016 року (2014 р.: з березня 2015 року по серпень 2016 року).

14. Інвестиційна нерухомість

У таблиці нижче представлена інформація про зміну справедливої вартості інвестиційної нерухомості:

	2015 р.	2014 р.
На початок року	180 674	200 558
Надходження	80 147	147 150
Вибуття	(56 598)	(216 219)
Переоцінка	38 957	-
Переведено з інших активів	-	49 185
На кінець року	243 180	180 674

Оцінка інвестиційної нерухомості проводилась незалежним оцінювачем станом на 1 жовтня 2015 року. Справедлива вартість визначалась з урахуванням ринкової інформації. Основою ринкового підходу є аналіз результатів продажу подібних будівель.

Керівництво Банку вважає, що станом на 31 грудня 2015 року справедлива вартість об'єктів інвестиційної нерухомості відображає їх ринкову вартість.

Справедлива вартість інвестиційної нерухомості віднесена в категорію Рівень 2 ієрархії справедливої вартості.

15. Основні засоби

Рух основних засобів був таким:

	Будівлі	Комп'ютери та обладнання	Меблі, інвентар та інші активи	Транспортні засоби	Незавершене будівництво	Всього
Вартість						
1 січня 2015 р.	1 520 700	1 583 386	596 960	229 836	3 316	3 934 198
Надходження	31 502	45 412	8 006	64	72 946	157 930
Вибуття	(959)	(94 333)	(79 651)	(36 246)	-	(211 189)
Переоцінка	143 316	-	-	-	-	143 316
Зменшення корисності	(70 088)	-	-	-	-	(70 088)
Переміщено до активів, призначених для продажу	(8 804)	-	-	(5 829)	-	(14 633)
Переміщення	46 276	272	9	86	(46 643)	-
31 грудня 2015 р.	1 661 943	1 534 737	525 324	187 911	29 619	3 939 534
Накопичена амортизація						
1 січня 2015 р.	(82 089)	(1 202 354)	(485 914)	(103 807)		(1 874 164)
Нараховано за рік	(37 785)	(126 589)	(41 397)	(29 935)		(235 706)
Вибуття	394	87 932	72 841	33 692		194 859
Переоцінка	101 409	-	-	-		101 409
Зменшення корисності	6 447	-	-	-		6 447
Переміщено до активів, призначених для продажу	57	-	-	4 851		4 908
31 грудня 2015 р.	(11 567)	(1 241 011)	(454 470)	(95 199)		(1 802 247)
Залишкова вартість:						
1 січня 2015 р.	1 438 611	381 032	111 046	126 029	3 316	2 060 034
31 грудня 2015 р.	1 650 376	293 726	70 854	92 712	29 619	2 137 287

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

	Будівлі	Комп'ютери та обладнання	Меблі, інвентар та інші активи	Транспортні засоби	Незавершене будівництво	Всього
Вартість						
1 січня 2014 р.	1 571 833	1 585 705	664 660	192 619	23 361	4 038 178
Надходження	8 157	45 364	9 714	55 038	6 395	124 668
Вибуття	(75 368)	(48 415)	(86 192)	(18 670)	(3)	(228 648)
Переміщення	16 078	732	8 778	849	(26 437)	-
31 грудня 2014 р.	1 520 700	1 583 386	596 960	229 836	3 316	3 934 198
Накопичена амортизація						
1 січня 2014 р.	(48 089)	(1 109 993)	(506 705)	(93 523)		(1 758 310)
Нараховано за рік	(37 143)	(139 400)	(50 996)	(26 450)		(253 989)
Вибуття	3 143	47 039	71 787	16 166		138 135
31 грудня 2014 р.	(82 089)	(1 202 354)	(485 914)	(103 807)		(1 874 164)
Залишкова вартість:						
1 січня 2014 р.	1 523 744	475 712	157 955	99 096	23 361	2 279 868
31 грудня 2014 р.	1 438 611	381 032	111 046	126 029	3 316	2 060 034

Остання оцінка будівель проводилась незалежним оцінювачем станом на 1 жовтня 2015 року. Справедлива вартість визначалась з урахуванням ринкової інформації. Основою ринкового підходу є аналіз результатів продажу подібних будівель.

У 2015 році нерухомість, що знаходиться у власності Банку та розташована на території проведення антитерористичної операції в Донецькій і Луганській областях, було переглянуто на предмет зменшення корисності на основі оцінки, проведеної незалежним оцінювачем. Відповідні збитки від зменшення корисності були визнані в складі іншого сукупного доходу у сумі 45 008 тис. грн. (Примітка 24), які є відверненням раніше визнаної переоцінки, та у прибутках або збитках у сумі 18 633 тис. грн. (Примітка 28).

Станом на 31 грудня 2015 року будівлі, поліпшення орендованої нерухомості та обладнання балансовою вартістю 53 783 тис. грн. знаходились у Донецькій та Луганській областях (2014 р.: будівлі, поліпшення орендованої нерухомості та обладнання балансовою вартістю 144 394 тис. грн.).

Керівництво Банку вважає, що станом на 31 грудня 2015 року справедлива вартість будівель відображає їх ринкову вартість.

Справедлива вартість будівель віднесена у категорію Рівень 2 ієрархії справедливої вартості.

Станом на 31 грудня 2015 року комп'ютери та обладнання, меблі, інвентар та інші активи та транспортні засоби включають повністю амортизовані активи вартістю 984 981 тис. грн. (2014 р.: 915 984 тис. грн.).

У випадку відображення будівель за собівартістю балансова вартість була б такою:

	2015 р.	2014 р.
Вартість	874 249	800 697
Накопичена амортизація та зменшення корисності	(194 465)	(139 567)
Залишкова вартість	679 784	661 130

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

16. Нематеріальні активи

Рух нематеріальних активів був таким:

	<i>Комп'ютерні програми</i>	<i>Ліцензії</i>	<i>Всього</i>
Вартість			
1 січня 2015 р.	641 013	247 568	888 581
Надходження	59 220	24 172	83 392
Вибуття	(16 474)	(181)	(16 655)
31 грудня 2015 р.	683 759	271 559	955 318
Накопичена амортизація			
1 січня 2015 р.	(329 166)	(107 144)	(436 310)
Нараховано за рік	(74 056)	(30 760)	(104 816)
Вибуття	15 230	181	15 411
31 грудня 2015 р.	(387 992)	(137 723)	(525 715)
Залишкова вартість:			
1 січня 2015 р.	311 847	140 424	452 271
31 грудня 2015 р.	295 767	133 836	429 603

	<i>Комп'ютерні програми</i>	<i>Ліцензії</i>	<i>Всього</i>
Вартість			
1 січня 2014 р.	605 925	210 105	816 030
Надходження	53 959	42 572	96 531
Вибуття	(18 871)	(5 109)	(23 980)
31 грудня 2014 р.	641 013	247 568	888 581
Накопичена амортизація			
1 січня 2014 р.	(262 483)	(86 390)	(348 873)
Нараховано за рік	(85 553)	(25 863)	(111 416)
Вибуття	18 870	5 109	23 979
31 грудня 2014 р.	(329 166)	(107 144)	(436 310)
Залишкова вартість:			
1 січня 2014 р.	343 442	123 715	467 157
31 грудня 2014 р.	311 847	140 424	452 271

Станом на 31 грудня 2015 року нематеріальні активи включали повністю амортизовані активи вартістю 116 219 тис. грн. (2014 р.: 60 386 тис. грн.).

17. Оподаткування

Дохід з податку на прибуток включає:

	<i>2015 р.</i>	<i>2014 р.</i>
Поточні податкові витрати	2 308	328
Відстрочені податкові доходи – виникнення та сторнування тимчасових різниць та оціночних резервів	(186 135)	(918 330)
Дохід з податку на прибуток	(183 827)	(918 002)

Юридичні особи в Україні повинні самостійно подавати податкові декларації.

Згідно з прийнятими положеннями, нормативна ставка податку на прибуток для підприємств складає 18%.

Перенесення податкового збитку на майбутній період визнається виходячи з судження керівництва, що отримання достатнього оподаткованого прибутку, який можна буде зменшити на невикористані податкові збитки, є ймовірним, та що строк дії цих податкових збитків не закінчується згідно з чинним податковим законодавством.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Суми відстрочених податків оцінюються з використанням ставок податку, що будуть застосовуватися, коли очікується, що тимчасова різниця буде реалізована.

Ефективна ставка податку на прибуток відрізняється від нормативних ставок податку на прибуток. Узгодження сум витрат зі сплати податку на прибуток, розрахованих із застосуванням законодавчо встановлених ставок, та фактично нарахованих сум є таким:

	2015 р.	2014 р.
Збиток до оподаткування	(2 017 093)	(5 163 824)
Нормативна ставка податку	18%	18%
Теоретично обчислена сума податку при застосуванні нормативної ставки	(363 077)	(929 488)
Дохід, що не включається до складу оподатковуваного доходу		
- прибутки від курсових різниць	-	(76 658)
- інші доходи	(1)	(1)
Витрати, які не визнаються у податковому обліку:		
- резерви під зменшення корисності та інші резерви	446 677	25 731
- адміністративні та операційні витрати	1 534	31 124
- інше	1 220	-
Сума використання резерву банком для списання (відшкодування) активу, який не відповідає ознакам безнадійної заборгованості	162 929	-
Зміни в законодавстві щодо підходу до визначення тимчасових різниць	25 066	(1 441 145)
Зміни у невизнаних відстрочених податкових активах	(458 175)	1 478 531
Вплив на поточні податкові витрати від застосування іншої ставки за операціями з цінними паперами	-	(107)
Податок на прибуток минулих періодів	-	(2 653)
Вплив від застосування різних нормативних ставок податку, що будуть застосовуватися до періодів, коли очікується, що актив буде реалізований або зобов'язання сплачено	-	(3 336)
Дохід з податку на прибуток	(183 827)	(918 002)

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Відстрочені податкові активи та зобов'язання станом на 31 грудня та їх рух за відповідні роки є таким:

		Виникнення та сторнування тимчасових різниць			Виникнення та сторнування тимчасових різниць		
		У звітті про прибутки та збитки	У іншому сукупному доході		У звітті про прибутки та збитки	У іншому сукупному доході	
	2013 р.			2014 р.			2015 р.
Податковий ефект неоподатковуваних тимчасових різниць:							
Накопичений збиток у податковому обліку	108 769	312 850	-	421 619	(241 190)	-	180 429
Резерв під зменшення корисності кредитів	(201 098)	618 698	-	417 600	452 455	-	870 055
Основні засоби та нематеріальні активи	36 923	36 854	743	74 520	3 110	(33 257)	44 373
Нарахування та резерви	86 736	(42 946)	-	43 790	(28 240)	-	15 550
Оцінка фінансових інструментів за винятком інвестиційних цінних паперів	5 631	(5 631)	-	-	-	-	-
Всього відстрочені податкові активи	36 961	919 825	743	957 529	186 135	(33 257)	1 110 407
Податковий ефект оподатковуваних тимчасових різниць:							
Оцінка інвестиційних цінних паперів	(481)	481	-	-	-	-	-
Інше	-	(1 976)	-	(1 976)	-	-	(1 976)
Відстрочені податкові зобов'язання	(481)	(1 495)	-	(1 976)	-	-	(1 976)
Відстрочені податкові активи/(зобов'язання)	36 480	918 330	743	955 553	186 135	(33 257)	1 108 431

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Станом на 31 грудня 2015 та 2014 років відстрочені податкові активи не були визнані щодо таких статей:

	2015 р.	2014 р.
Резерв під зменшення корисності кредитів	588 450	1 303 487
Накопичені збитки у податковому обліку	204 370	198 493
Основні засоби та нематеріальні активи	287	12
Нарахування та резерви	28	170
Інше	35 894	-
Всього невизнані відстрочені податкові активи	829 029	1 502 162

У результаті змін у податковому законодавстві протягом 2014 року підхід до оподаткування резерву під зменшення корисності кредитів було змінено. У результаті цього Банк визнав значний відстрочений податковий актив щодо тимчасової різниці, яка відноситься до резерву під зменшення корисності. Однак відстрочений податковий актив був визнаний тільки по відношенню до прогнозних оподатковуваних прибутків, за рахунок яких цей відстрочений податковий актив може бути реалізований. У 2015 році невизнані відстрочені податкові активи були переоцінені на звітну дату та визнані в тій мірі, в якій стало ймовірним отримання майбутнього оподаткованого прибутку, проти якого вони могли бути зараховані.

В наступному році Банк очікує отримати прибуток у фінансовому та податковому обліках. Історично Банк був прибутковим у фінансовому та податковому обліках до останньої політичної та економічної кризи в Україні, що почалася у 2013 році та спричинила виникнення суттєвих збитків Банку за 2014 рік.

Визнання відстрочених податкових активів в сумі 1 108 431 тис. грн. (2014 р.: 955 553 тис. грн.) базується на прогнозах керівництва щодо прибутку. Прогнози прибутковості засновані на макроекономічних припущеннях, а саме стабілізації вітчизняної економіки, що також підтверджена міжнародними фінансовими організаціями, та бізнес-стратегії Банку. Також не очікуються суттєвих змін у податковому законодавстві.

18. Резерви під зменшення корисності та інші резерви

Динаміка змін у резервах на покриття збитків від зменшення корисності та інших резервах була такою:

	Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	Інші активи	Судові позови, гарантії та зобов'язання	Всього
1 січня 2014 р.	6 120	38 381	25 481	69 982
(Зменшено)/нараховано	(329)	31 144	16 902	47 717
Списання	-	(6 167)	-	(6 167)
Курсові різниці	-	17 156	5 828	22 984
31 грудня 2014 р.	5 791	80 514	48 211	134 516
Нараховано/(зменшено)	-	14 119	(23 512)	(9 393)
Списання	(4 711)	(13 703)	-	(18 414)
Курсові різниці	-	19 499	1 173	20 672
31 грудня 2015 р.	1 080	100 429	25 872	127 381

Суми резервів під зменшення корисності активів вираховуються з балансової вартості відповідних активів. Резерви за судовими позовами, гарантіями та зобов'язаннями визнаються як зобов'язання.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

19. Інші активи та зобов'язання

Інші активи включають інші активи, що не є фінансовими активами, та інші фінансові активи:

	2015 р.	2014 р.
Інші нефінансові активи		
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	397 594	98 357
Банківські метали	86 270	80 186
Передплати	74 820	70 002
Заборгованість працівників	64 601	51 956
Запаси	12 018	14 624
Інше	4 382	4 167
	639 685	319 292
Мінус – Резерв під зменшення корисності	(74 854)	(57 970)
Всього інші нефінансові активи	564 831	261 322
Інші фінансові активи		
Транзитні рахунки за операціями з платіжними картками	272 451	336 072
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	47 451	30 757
Інші нараховані доходи	12 104	18 860
Похідні фінансові інструменти	241	57
Дебіторська заборгованість банків за операціями з готівкою	-	196 151
Інше	577	640
	332 824	582 537
Мінус – Резерв під зменшення корисності	(25 575)	(22 544)
Всього інші фінансові активи	307 249	559 993
Всього інші активи	872 080	821 315

Інші зобов'язання включають інші зобов'язання, що не є фінансовими зобов'язаннями, та інші фінансові зобов'язання:

	2015 р.	2014 р.
Інші нефінансові зобов'язання		
Винагорода працівникам до виплати	137 122	125 512
Нарахування під невикористані відпустки	85 521	123 994
Доходи майбутніх періодів	49 927	37 208
Інші податки до сплати	31 355	23 291
Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	26 824	22 321
Передоплати отримані в рахунок придбання основних засобів, належних до передачі в оренду	803	10 525
Інше	3 270	235
Всього інші нефінансові зобов'язання	334 822	343 086
Інші фінансові зобов'язання		
Транзитні рахунки за операціями з клієнтами	176 683	130 603
Інші нараховані витрати	93 440	86 027
Кредиторська заборгованість за дивідендами	4 110	4 398
Похідні фінансові інструменти	-	101
Всього інші фінансові зобов'язання	274 233	221 129
Всього інші зобов'язання	609 055	564 215

Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя, представлено в основному сільськогосподарським та будівельним устаткуванням, на яке було звернено стягнення дочірнім лізинговим підприємством протягом 2015 року.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

20. Заборгованість перед кредитними установами

Заборгованість перед кредитними установами включає:

	2015 р.	2014 р.
Поточні рахунки інших банків	573 341	145 777
Строкові депозити і кредити від інших банків:		
Короткострокові	135 382	332 829
Довгострокові	4 926 276	7 999 520
Заборгованість перед кредитними установами	5 634 999	8 478 126

Для цілей формування звіту про рух грошових коштів Банк розподіляє кошти, залучені від кредитних установ, на операційну та фінансову діяльність. Поточні рахунки та короткострокові депозити та кредити від інших банків включені до операційної діяльності; довгострокові депозити та кредити від інших банків та кредити від міжнародних фінансових організацій – до фінансової діяльності.

Розподіл строкових депозитів і кредитів від інших банків на коротко- та довгострокові проведено на підставі початкових строків погашення, встановлених відповідними договорами.

21. Заборгованість перед клієнтами

Заборгованість перед клієнтами включає:

	2015 р.	2014 р.
Поточні рахунки	26 757 209	18 217 624
Строкові депозити	13 122 690	11 461 371
Заборгованість перед клієнтами	39 879 899	29 678 995

Забезпечення гарантій, акредитивів, авальованих векселів (Примітка 25)	107 044	93 391
--	---------	--------

Заборгованість перед клієнтами за категоріями:

	2015 р.	2014 р.
Бюджетні організації	253 272	208 115
Великі підприємства	15 327 997	11 005 521
Малі підприємства	2 835 028	1 574 291
Фізичні особи	15 659 069	13 603 627
Мікро-підприємства	5 804 533	3 287 441
Заборгованість перед клієнтами	39 879 899	29 678 995

Станом на 31 грудня 2015 року строкові депозити юридичних осіб у розмірі 2 515 338 тис. грн. (2014 р.: 2 145 880 тис. грн.) включали депозити, отримані від п'яти юридичних осіб.

Аналіз рахунків клієнтів за галузями є таким:

	2015 р.	2014 р.
Фізичні особи	15 659 069	13 603 627
Торівля	7 468 698	5 452 678
Сільське господарство	4 453 887	1 734 966
Виробництво	1 766 495	1 219 950
Медіа та ІТ	1 749 368	2 502 837
Операції з нерухомим майном	1 540 346	311 544
Соціальна інфраструктура	1 062 106	861 820
Будівництво	811 161	520 299
Транспорт і зв'язок	719 425	517 512
Консалтинг	676 540	467 593
Машинобудування	619 513	348 436
Фінансові послуги	618 708	692 153
Видобувна промисловість та металургія	595 136	267 616
Хімічна промисловість	572 786	329 361
Інше	1 566 661	848 603
Заборгованість перед клієнтами	39 879 899	29 678 995

22. Випущені боргові цінні папери

Станом на 31 грудня 2015 та 2014 років Банк не мав випущених боргових цінних паперів.

23. Субординований борг

У лютому 2005 року Банк отримав кредит у розмірі 20 000 тис. дол. США (еквівалент 105 982 тис. грн. на дату отримання) від міжнародної фінансової організації. Цей кредит був погашений у грудні 2015 року.

У серпні 2005 року Банк отримав кредит у розмірі 50 000 тис. дол. США (еквівалент 252 500 тис. грн. на дату отримання) від тієї ж міжнародної фінансової організації. Цей кредит був погашений у грудні 2015 року.

У грудні 2008 року Банк отримав кредит у розмірі 75 000 тис. дол. США (еквівалент 577 500 тис. грн. на дату отримання) від іншої міжнародної фінансової організації. У грудні 2015 року було погашено 67 199 тис. дол. США (еквівалент 187 222 тис. грн. на дату погашення). Цей кредит має строк погашення у січні 2019 року. Виплата відсотків за відсотковою ставкою LIBOR + 16% здійснюється в кінці відсоткового періоду один раз на півроку – 5 січня та 5 липня кожного року.

У листопаді 2009 року Банк отримав кредит у розмірі 150 000 тис. дол. США (еквівалент 1 197 090 тис. грн. на дату отримання) від тієї ж іншої міжнародної фінансової організації. У грудні 2015 року було погашено 68 130 тис. дол. США (еквівалент 1 964 942 тис. грн. на дату погашення). Цей кредит має строк погашення у грудні 2019 року. Виплата відсотків за відсотковою ставкою LIBOR + 1,9% здійснюється в кінці відсоткового періоду один раз на півроку – 2 грудня та 2 червня кожного року.

Станом на 31 грудня 2015 року балансова вартість субординованого боргу становила 2 101 210 тис. грн. (2014 р.: 4 727 360 тис. грн.).

24. Капітал

Статутний капітал

Станом на 31 грудня 2015 року випущений та зареєстрований статутний капітал Банку складався з 29 977 749 080 простих акцій та 50 000 000 привілейованих акцій (2014 р.: 29 977 749 080 простих акцій та 50 000 000 привілейованих акцій), номінальною вартістю 0,10 грн. кожна. У грудні 2015 року було проведено додаткове розміщення 31 517 413 500 простих акцій Банку існуючою номінальною вартістю 0,10 грн. Станом на 31 грудня 2015 року усі розміщені акції були повністю оплачені, але окремі реєстраційні процедури ще не було завершено. У лютому 2016 року збільшення статутного капіталу Банку було зареєстровано Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку України.

Всі прості акції дають однакові права голосу, а також рівні права на отримання дивідендів та повернення капіталу. Привілейовані акції не надають право голосу і гарантують отримання фіксованих дивідендів у розмірі 0,014 грн. на одну акцію.

Рух у статутному капіталі за роки, що закінчилися 31 грудня 2015 та 2014 років, був таким:

	Кількість повністю оплачених акцій, тис.		Номінальна вартість, тис. грн.		Скоригована вартість, тис. грн.
	Прості	Привіле- йовані	Прості	Привіле- йовані	
1 січня 2014 р.	29 977 750	50 000	2 997 775	5 000	3 002 775
31 грудня 2014 р.	29 977 750	50 000	2 997 775	5 000	3 002 775
Емісія акцій	31 517 414	-	3 151 741	-	3 151 741
31 грудня 2015 р.	61 495 164	50 000	6 149 516	5 000	6 154 516

Статутний капітал Банку був сформований за рахунок внесків у гривнях, і акціонери мають право на отримання дивідендів та будь-який розподіл капіталу в гривнях.

Дивіденди

Згідно із законодавством України, резерви, що розподіляються, обмежені залишком нерозподіленого прибутку, який відображений у фінансовій звітності Банку, складеній згідно МСФЗ, та/або прибутком за звітний рік, якщо Банк має накопичений збиток, перенесений на майбутні періоди.

Розподіл дивідендів не може здійснюватися, якщо:

- суб'єкт господарювання має зобов'язання щодо обов'язкового викупу своїх акцій;
- сума його власного капіталу (чистих активів) є меншою, ніж сума його статутного та резервного капіталу;

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

- розпочато процедуру визнання суб'єкта господарювання неплатоспроможним.

Згідно із законодавством України, якщо резервний капітал Банку сформований не в повному обсязі (сума резервного капіталу повинна складати 25% від суми його регулятивного капіталу), 5% чистого прибутку повинно бути спрямовано до резервного капіталу. Залишок чистого прибутку може бути використаний для цілей виплати дивідендів.

На Зборах акціонерів, що відбулись 29 квітня 2015 року (25 квітня 2014 року), через відсутність прибутку за 2014 рік та нерозподіленого прибутку за попередні роки та обмеження законодавства щодо розподілу і виплати дивідендів за простими та привілейованими акціями, акціонери вирішили не робити розподіл і виплату дивідендів за акціями Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2014 року (2014 р.: затверджено виплату дивідендів за простими акціями в розмірі 899 332 тис. грн. та за привілейованими акціями в розмірі 700 тис. грн. за рік, що закінчився 31 грудня 2013 року). Відповідно до чинного законодавства, у випадку виплати дивідендів Банк повинен зробити авансовий платіж по поточному податку на прибуток, який розраховується згідно з вимогами Податкового Кодексу. Загальна сума авансового платежу по податку на прибуток по виплаті дивідендів протягом 2014 року, становила 161 088 тис. грн.

Нижче наведено інформацію щодо дивідендів на акцію, оголошених у 2015 та 2014 роках:

	2015 р., грн.	2014 р., грн.
Прості акції	-	0,030
Привілейовані акції	-	0,014

У вересні 2014 року Національний банк України ввів тимчасові обмеження щодо виплати дивідендів за межі України на користь іноземного інвестора. Такі обмеження діють станом на 31 грудня 2015 року.

Додатково сплачений капітал

Додатково сплачений капітал включає суму коштів, отриманих Банком як перевищення суми коштів, отриманих від продажу простих акцій над їх номіналом.

Резерви переоцінки

Рух за статтями резервів переоцінки був таким:

	Резерв з переоцінки основних засобів
На 1 січня 2014 р.	964 647
Інший сукупний дохід	
Перерахунок податку на прибуток від переоцінки будівель у зв'язку із зміною нормативних ставок податку	743
Всього інший сукупний дохід	743
Амортизація резерву переоцінки	(22 691)
Перенесення резерву переоцінки при вибутті будівель	(44 979)
Перенесення податкового ефекту від зміни нормативних ставок податку	(3 274)
На 31 грудня 2014 р.	894 446
Інший сукупний дохід	
Переоцінка будівель	225 252
Зменшення корисності будівель	(45 008)
Податок на прибуток від переоцінки та зменшення корисності будівель	(33 257)
Всього інший сукупний дохід	146 987
Амортизація резерву переоцінки	(22 387)
Перенесення резерву переоцінки при вибутті будівель	(5 776)
Перенесення податкового ефекту від переоцінки та зменшення корисності будівель	(13 718)
На 31 грудня 2015 р.	999 552

Характер та мета інших резервів

Резерв з переоцінки основних засобів

Резерв з переоцінки основних засобів використовується для відображення збільшення справедливої вартості будівель, а також її зменшення, але тією мірою, в якій таке зменшення стосується попереднього збільшення вартості того ж самого активу, попередньо відображеного у складі капіталу.

Резервні та інші фонди

Порядок формування та використання резервних та інших фондів затверджується Загальними зборами акціонерів.

За рахунок прибутку, сформованого відповідно до чинного законодавства України та отриманого Банком за фінансовий рік, після сплати податків, обов'язково формується резервний фонд у сумі 5% від чистого прибутку Банку до досягнення ним 25% розміру регулятивного капіталу Банку. Резервний фонд також може формуватися за рахунок нерозподіленого прибутку минулих років.

У звітному 2015 році не було збільшено резервний фонд Банку у зв'язку з відсутністю прибутку за 2014 фінансовий рік (2014 р.: 37 351 тис. грн., або 5% від прибутку 2013 року).

Прибуток на акцію

	2015 р.	2014 р.
Збиток, що відноситься до простих акцій	(1 781 446)	(4 188 850)
Середньозважена кількість простих акцій в обігу (тис. шт.)	32 309 174	29 977 749
Чистий та скоригований збиток на одну просту акцію (грн.)	(0,0552)	(0,1397)

25. Договірні та умовні зобов'язання

Оподаткування

Українське законодавство щодо оподаткування та здійснення інших операцій продовжує розвиватися по мірі переходу до ринкової економіки. Законодавчі та нормативні акти не завжди чітко сформульовані, а їх інтерпретація залежить від точки зору місцевих, обласних і центральних органів державної влади та інших урядових органів. Нерідко точки зору різних органів на певне питання не співпадають. Керівництво вважає, що Банк та його дочірні підприємства дотримувалися всіх нормативних положень, і всі передбачені законодавством податки були сплачені або нараховані. У випадках, коли ризик відпливу ресурсів є ймовірним, Банк та його дочірні підприємства нараховують податкові зобов'язання на основі оцінок керівництва.

Діяльність Банку та його фінансовий стан і надалі будуть зазнавати впливу розвитку політичної ситуації в Україні, включаючи застосування існуючих та майбутніх законодавчих та податкових нормативних актів. Керівництво Банку вважає, що зобов'язання, які можуть виникнути у результаті таких непередбачуваних обставин, пов'язаних з його операційною діяльністю, не будуть мати на Банк більшого впливу, ніж на інші подібні підприємства в Україні.

Податкові збитки визнаються, виходячи з думки керівництва, що отримання достатнього оподаткованого прибутку, проти якого можна буде зарахувати невикористані податкові збитки, є ймовірним. Строк дії цих податкових збитків не обмежений згідно з чинним податковим законодавством. Однак, згідно із змінами Податкового кодексу, які набули чинності у 2012 році, накопичені податкові збитки Банку станом на 31 грудня 2011 року можуть бути використані з певними обмеженнями. Річний ліміт використання цих податкових збитків протягом періоду з 2012 року по 2015 рік становить 25% їх залишку станом на 31 грудня 2011 року. У разі не використання річного лімітованого податкового збитку протягом звітного періоду, невикористана сума підлягає врахуванню при розрахунку об'єкта оподаткування в наступних періодах. Починаючи з 2015 року невикористані річні лімітовані податкові збитки та накопичені податкові збитки станом на 1 січня 2015 року в повному обсязі враховуються при розрахунку об'єкта оподаткування.

Станом на 31 грудня 2015 року керівництво Банку вважає, що інтерпретація Банком норм податкового законодавства, вказаного вище, є належною.

Юридичні аспекти

В ході звичайного ведення операцій Банк виступає стороною різних судових процесів та спорів. Керівництво вважає, що остаточний розмір зобов'язань, які можуть виникнути внаслідок цих судових процесів або спорів, не буде мати суттєвого негативного впливу на фінансовий стан чи результати майбутньої діяльності Банку та його дочірніх підприємств.

Договірні та умовні зобов'язання Банку включають наступне:

	2015 р.	2014 р.
Гарантії	1 356 850	1 855 345
Авальовані векселі	225 308	103 450
Акредитиви	39 054	77 414
	1 621 212	2 036 209
Мінус – Резерви	(12 707)	(46 028)
Договірні та умовні фінансові зобов'язання (до вирахування забезпечення)	1 608 505	1 990 181
Мінус – Кошти, утримувані як забезпечення гарантій, акредитивів, авальованих векселів	(107 044)	(93 391)
Договірні та умовні фінансові зобов'язання	1 501 461	1 896 790

Майбутні мінімальні орендні платежі за невідмовною орендою:

	2015 р.	2014 р.
До 1 року	49 029	111 516
Від 1 до 5 років	31 057	60 915
Понад 5 років	11 418	12 392
Майбутні мінімальні платежі за орендою	91 504	184 823

Фінансові умови договорів

Станом на 31 грудня 2015 року Банк є стороною різних договорів з іншими кредитними установами, які містять умови щодо фінансових показників діяльності та загальної структури ризиків Банку. Ці фінансові зобов'язання можуть обмежити здатність Банку впроваджувати певні бізнес-стратегії та здійснювати інші суттєві операції у майбутньому.

Станом на 31 грудня 2014 року Банк не виконував спеціальну умову за одним з договорів субординованого кредиту щодо зобов'язання підтримувати коефіцієнт ризику відкритих кредитних зобов'язань на рівні не вище 25%. Невиконання цієї умови могло призвести до прискореного погашення заборгованості, на розсуд кредитора та на його вимогу, за умови отримання дозволу від НБУ. Проте кредитор не вимагав прискореного погашення субординованого кредиту. Станом на 31 грудня 2014 року балансова вартість цього субординованого кредиту становила 1 104 125 тис. грн. Цей субординований кредит був погашений у грудні 2015 року згідно терміну його сплати, передбаченого договором.

26. Чисті комісійні доходи

Чисті комісійні доходи включають:

	2015 р.	2014 р.
Розрахунково-касове обслуговування клієнтів	1 814 057	1 444 435
Операції з конвертації валют	288 070	209 553
Агентські послуги третім сторонам	111 545	133 507
Операції з гарантіями, акредитивами та авальовання векселів	98 714	72 578
Розрахунково-касове обслуговування банків	39 163	59 247
Інше	37 848	32 080
Комісійні доходи	2 389 397	1 951 400
Розрахунково-касове обслуговування	(626 452)	(432 970)
Обслуговування кредитів	(11 573)	(11 634)
Операції з гарантіями та акредитивами	(2 772)	(234)
Інше	(32 497)	(41 984)
Комісійні витрати	(673 294)	(486 822)
Чисті комісійні доходи	1 716 103	1 464 578

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

27. Інші доходи

	2015 р.	2014 р.
Пені та штрафи отримані	73 324	76 065
Дохід від іншої операційної діяльності	71 716	36 382
Переоцінка будівель	19 473	-
Дохід від продажу кредитів	12 071	18 426
Дохід від оперативного лізингу	11 203	16 054
Прибуток від реалізації активів, призначених для продажу	10 928	-
Прибуток від вибуття інвестиційної нерухомості	2 674	-
Додаткові надходження від лізингових послуг	2 233	3 689
Повернення раніше списаної дебіторської заборгованості	11	11
Прибуток від вибуття основних засобів та нематеріальних активів	-	62 454
Інше	1 248	111
Всього інші доходи	204 881	213 192

28. Витрати на персонал, інші адміністративні та операційні витрати

Витрати на персонал, інші адміністративні та операційні витрати включають:

	2015 р.	2014 р.
Заробітна плата та премії	1 034 824	1 048 002
Нарахування на фонд заробітної плати	308 607	342 986
Витрати на персонал	1 343 431	1 390 988
Ремонт та обслуговування основних засобів	396 366	279 946
Оренда та утримання приміщень	300 203	260 051
Платежі до Фонду гарантування вкладів	100 898	86 567
Витрати на інкасацію готівкових коштів	75 605	64 412
Операційні податки	52 361	225 256
Витрати на утримання офісу	49 971	45 635
Юридичні та консультаційні послуги	48 059	38 259
Послуги зв'язку	44 895	42 696
Витрати на комп'ютерну обробку інформації	42 064	40 128
Списання вартості майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя	39 519	149 683
Витрати на страхування	39 068	14 125
Списання готівкових коштів, наявність яких є непідтвердженою	35 028	9 988
Маркетинг та реклама	28 958	29 826
Охорона	25 661	28 541
Зменшення корисності основних засобів та нематеріальних активів	18 633	-
Ліцензії та роялті	12 718	10 233
Збитки від вибуття основних засобів та нематеріальних активів	11 894	-
Витрати на відрядження та відповідні витрати	10 711	11 795
Витрати пов'язані із лізингом	6 097	4 697
Благодійна діяльність	5 628	6 360
Навчання персоналу	5 385	4 555
Пені та штрафи сплачені	601	519
Збитки від продажу кредитів	101	124 282
Інше	28 505	16 139
Інші адміністративні та операційні витрати	1 378 929	1 493 693

Списання готівкових коштів, наявність яких є непідтвердженою, було представлено збитками від списання сум готівкових коштів в касі та банкоматах, розташованих на території проведення антитерористичної операції в Донецькій і Луганській областях.

29. Управління ризиками

Вступ

Банківській діяльності притаманний ризик, яким управляють за допомогою постійного процесу виявлення, оцінки та контролю ризиків, з урахуванням лімітів ризику та інших засобів контролю. Процес управління ризиками є вирішальним для постійної прибутковості Банку, а кожний співробітник Банку несе відповідальність за вплив ризиків, пов'язаних з його службовими обов'язками.

Банк наражається на фінансові ризики (кредитний ризик, ризик ліквідності та ринковий ризик) та нефінансові ризики (юридичний, операційний та інші ризики).

Структура управління ризиками

Остаточну відповідальність за встановлення та затвердження цілей в сфері управління ризиками та капіталом несе Спостережна Рада. При цьому Банк має окремі незалежні підрозділи, які відповідають за управління ризиками та моніторинг за ними.

Правління

Правління Райффайзен Банк Аваль відповідає за внесення пропозицій та реалізацію всіх цілей в сфері управління ризиками та капіталом, а також за загальне управління ризиками, контроль та впровадження політики управління ризиками RBI AG в Банку. Регулярні звіти та постійний аналіз ризиків забезпечує достатню основу для прийняття рішень членами Правління щодо доречності процедур у процесі виявлення, оцінки та мінімізації ризиків.

Кредитний комітет

Кредитний комітет несе загальну відповідальність за розробку стратегії управління кредитними ризиками та впровадження принципів, структури, політики та лімітів. Цей комітет відповідає за основні питання, пов'язані з ризиками, і здійснює управління та контроль за процесом прийняття рішень стосовно ризиків. Він також відповідає за затвердження індивідуальних лімітів у межах, встановлених Спостережною Радою Банку. Усі дозволи на надання кредитів Банком видаються Кредитним комітетом.

Комітет з управління активами та пасивами

Комітет з управління активами та пасивами (далі – «КУАП») здійснює управління активами та пасивами Банку у відповідності до нормативно-правової бази України та стандартів RBI AG, забезпечує баланс між ризиками та прибутками. Він також підтримує систему ефективного управління ризиками.

Комітет з управління операційними ризиками

З метою ефективного управління операційним ризиком в Банку створено Комітет з управління операційними ризиками, діяльність якого спрямована на моніторинг рівня операційного ризику та контроль за дотриманням принципів управління операційним ризиком у відповідності до вимог Національного банку України та групи RBI AG.

Підрозділ управління ризиками

Банк створив підрозділ управління ризиками, що працює незалежно від інших напрямків діяльності та несе відповідальність за впровадження та дотримання процедур, пов'язаних з управлінням ризиками для забезпечення незалежного процесу контролю.

Казначейство Банку

Казначейство відповідає за управління активами та зобов'язаннями Банку, а також за загальну фінансову структуру. Казначейство також в першу чергу відповідає за ризики фінансування та ліквідності Банку.

Служба внутрішнього аудиту

Процеси управління ризиками в Банку підлягають періодичному аудиту Службою внутрішнього аудиту, яка перевіряє як достатність процедур, так і дотримання Банком цих процедур.

Системи оцінки ризиків та звітування

Банк здійснює регулярний контроль та оцінку ризиків, на які він наражається, керуючись як рекомендаціями НБУ, так і досвідом RBI AG. Основним методом обмеження рівня ризику є встановлення та контроль лімітів. Основою системи лімітів є нормативні показники НБУ та ліміти, прийняті в RBI AG. Інформація про ризики, отримані за різними напрямками діяльності Банку, передається відповідальним бізнес-підрозділам, зокрема – Казначейству, а також Групі координації діяльності казначейства у Центральному офісі RBI AG у м. Відень. Переважна частина звітів відносно ризиків формується на щоденній основі, більшість з них також розглядаються на засіданнях КУАП.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Зниження ризику

Банк активно використовує заставу від клієнтів для зниження кредитного ризику. Використання застави в якості забезпечення кредиту дає Банку можливість контролювати активи у разі невиконання зобов'язань позичальником. Застава є потенційним джерелом погашення кредиту. Однак рішення Банку надати кредит не приймається лише на основі наявності достатньої застави або гарантії. Кожне рішення надати кредит супроводжується всебічним кредитним аналізом, що знижує кредитний ризик та підвищує якість кредитного портфелю Банку.

Показник максимального кредитного ризику та фінансовий ефект від застави

Показники максимального кредитного ризику та фінансовий ефект від застави наведено нижче:

	Заборгованість за мінусом резервів 2015 р.	Вартість застави 2015 р.
Заборгованість кредитних установ	6 386 059	-
Кредити клієнтам:		
Великі підприємства	19 048 560	10 824 742
Малі підприємства	1 545 008	1 321 763
Фізичні особи	4 795 161	1 866 861
Мікро-підприємства	984 109	444 515
Всього	32 758 897	14 457 881

	Заборгованість за мінусом резервів 2014 р.	Вартість застави 2014 р.
Кредити клієнтам:		
Великі підприємства	20 625 755	10 360 473
Малі підприємства	2 098 704	1 685 029
Фізичні особи	6 040 390	2 772 184
Мікро-підприємства	2 104 738	388 348
Всього	30 869 587	15 206 034

Розкрита у таблицях вище інформація базується на зваженій вартості застави, яка дорівнює справедливій вартості, продисконтованій відповідно до внутрішніх політик Банку. Вона відображає суму, яку Банк очікує отримати в разі примусового стягнення забезпечення. Під час розрахунку зваженої вартості застави Банк враховує вартість застави по кожному кредитному договору за найменшою із: балансової вартості кредиту або вартості застави, щоб уникнути надлишкового забезпечення. Для різних видів застави застосовуються різні ставки дисконту відповідно до політики Банку.

Банк вживає ряд заходів, щоб гарантувати погашення кредитів. Після надання кредиту, підрозділ управління ризиками несе відповідальність за управління кредитом, що включає постійний моніторинг фінансового стану позичальника, дотримання позичальником положень, встановлених кредитним договором, а також пошук нових можливостей подальшої співпраці з клієнтом. Моніторинг кредитів забезпечує виявлення на ранніх етапах ознаки того, що у позичальника виникли фінансові труднощі у погашенні кредиту. Це робиться на ранніх етапах, щоб максимізувати вплив коригувальних дій Банку та знизити можливі збитки.

Надмірна концентрація ризиків

Концентрація вказує на відповідну чутливість результатів діяльності Банку до змін у конкретній галузі чи географічному регіоні. Концентрація виникає в тому разі, якщо декілька контрагентів здійснюють однакову господарську діяльність або діяльність в одному географічному регіоні, або мають подібні економічні характеристики, що обумовлюють їх здатність виконувати договірні зобов'язання, які зазнають однакового впливу через зміни в економічних, політичних або інших умовах.

З метою уникнення надмірної концентрації ризиків, внутрішні політика і процедури Банку включають конкретні інструкції щодо зосередження уваги на збереженні диверсифікованого портфелю. Весь процес управління кредитами здійснюється за встановленою кредитною політикою. Станом на 31 грудня 2015 та 2014 років не було значної концентрації ризику у кредитному портфелі Банку.

Кредитний ризик

Кредитний ризик – це ризик понесення Банком збитку в результаті невиконання договірних зобов'язань позичальниками, клієнтами або контрагентами. Банк здійснює управління та контроль кредитного ризику шляхом встановлення лімітів на суму ризику, який він готовий взяти на себе, стосовно окремих контрагентів і географічної та галузевої концентрації, а також шляхом моніторингу рівня заборгованості до встановлених лімітів.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Банк запровадив процес перевірки якості кредитів для забезпечення завчасного виявлення можливих змін кредитоспроможності контрагентів, включаючи регулярний перегляд забезпечення. Ліміти стосовно контрагентів встановлюються шляхом застосування системи класифікації кредитного ризику, яка встановлює рейтинг ризику для кожного контрагента. Рейтинги ризику підлягають регулярному перегляду. Процес перевірки якості кредитів дозволяє Банку оцінювати потенційний збиток у результаті ризиків, на які він наражається, та вживати відповідні дії для їх усунення.

Для аналізу кредитної якості клієнтів, Банк сегментує кредитний портфель на наступні категорії клієнтів:

- великі підприємства – категорія включає кредити, надані Банком великим корпоративним клієнтам;
- малі підприємства – категорія включає кредити, надані Банком підприємствам малого та середнього бізнесу;
- фізичні особи – категорія включає кредити, надані Банком фізичним особам;
- мікро-підприємства – категорія включає кредити, надані Банком підприємствам малого та середнього бізнесу, які не відносяться до категорій великих та малих підприємств за критеріями об'єму реалізації та сумами наданих кредитних коштів, які визначаються внутрішніми політиками Банку.

Сегментація клієнтів Банку між категоріями «великі підприємства» та «малі підприємства» базується на обсягах реалізації підприємства та сумі наданого кредиту, які визначаються внутрішніми політиками Банку.

Станом на 31 грудня 2015 та 2014 років нормативи кредитного ризику, встановлені Національним банком України, були дотримані та були такими:

	2015 р., %	2014 р., %
H7 «Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента» (нормативне значення не більше 25%)	20,56	18,56
H8 «Норматив великих кредитних ризиків» (нормативне значення не більше 800%)	76,41	54,18
H9 «Норматив максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру» (нормативне значення не більше 25% (2014 р.: 30%))	13,30	5,83

Ризики за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням

Банк надає своїм клієнтам гарантії, за якими Банк має здійснювати платежі від імені відповідних клієнтів. Суми таких платежів стягуються з клієнтів на умовах гарантії. Зазначені гарантії наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і принципів контролю.

Максимальні показники кредитного ризику для статей консолідованого звіту про фінансовий стан після ефекту зниження ризику через згортання чи договори застави, максимально точно відображені у їх балансовій вартості.

У разі відображення фінансових інструментів за справедливою вартістю, їх балансова вартість відображає собою поточний кредитний ризик, але не максимальний ризик, що може виникнути у майбутньому в результаті змін у вартості.

У таблиці, що наведена нижче, кредитами банкам з високим рейтингом, вважаються кредити таким клієнтам, внутрішній рейтинг яких вищий за державний рейтинг України для іноземних банків та рівний державному рейтингу для вітчизняних банків. Інші банки з добрим фінансовим станом та добрим обслуговуванням боргу включаються до рейтингу стандартний. Рейтинг нижче стандартного включає в себе кредити, що нижчі за стандартний рейтинг, але не такі, корисність яких зменшилась індивідуально.

Для інвестиційних цінних паперів Банк використовує політику присвоєння кредитного рейтингу, де високий рейтинг мають цінні папери з нижчим кредитним ризиком (державні цінні папери ОВДП); інші цінні папери з низьким ризиком включаються до рейтингу стандартний, а цінні папери з високим ступенем ризику, але не такі, корисність яких зменшилась індивідуально, включаються до рейтингу нижче стандартного.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Кредитна якість за категоріями фінансових активів

Кредитна якість фінансових активів контролюється Банком шляхом встановлення внутрішніх кредитних рейтингів позичальників. У наведеній нижче таблиці відображено кредитну якість за категоріями активів, що стосуються статей консолідованого звіту про фінансовий стан, пов'язаних з кредитуванням.

	<i>Примітки</i>	<i>Не прострочені і такі, що їх корисність не зменшилась</i>				<i>Прострочені і такі, що їх корисність зменшилась індивідуально</i>	<i>Всього 2015 р.</i>
		<i>Високий рейтинг 2015 р.</i>	<i>Стандартний рейтинг 2015 р.</i>	<i>Нижче стандартного 2015 р.</i>	<i>Відсутність рейтингу 2015 р.</i>	<i>2015 р.</i>	
Грошові кошти та їх еквіваленти:	7						
Поточний рахунок в Національному банку України		1 236 585	-	-	-	-	1 236 585
Поточні рахунки в інших кредитних установах		8 159 489	23 807	-	-	-	8 183 296
Кошти овернайт в інших кредитних установах		194 569	-	-	-	-	194 569
		9 590 643	23 807	-	-	-	9 614 450
Заборгованість кредитних установ	10	6 386 059	-	-	-	-	6 386 059
Кредити клієнтам:	11						
Великі підприємства		948 998	3 027 063	12 915 085	1 657	13 140 442	30 033 245
Малі підприємства		659 051	320 165	239 024	16 594	2 889 982	4 124 816
Фізичні особи		-	-	-	3 994 123	16 713 868	20 707 991
Мікро-підприємства		-	-	-	839 604	1 368 897	2 208 501
		1 608 049	3 347 228	13 154 109	4 851 978	34 113 189	57 074 553
Всього		17 584 751	3 371 035	13 154 109	4 851 978	34 113 189	73 075 062

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

	Примітки	Не прострочені і такі, що їх корисність не зменшилась				Прострочені і такі, що їх корисність зменшилась індивідуально	Всього 2014 р.
		Високий рейтинг 2014 р.	Стандартний рейтинг 2014 р.	Нижче стандартного 2014 р.	Відсутність рейтингу 2014 р.	2014 р.	
Грошові кошти та їх еквіваленти:	7						
Поточний рахунок в Національному банку України		558 072	-	-	-	-	558 072
Поточні рахунки в інших кредитних установах		2 892 196	68 172	-	-	-	2 960 368
Кошти овернайт в інших кредитних установах		613 053	-	-	-	-	613 053
		4 063 321	68 172	-	-	-	4 131 493
Кредити клієнтам:	11						
Великі підприємства		199 428	5 278 531	11 800 521	96 832	10 796 453	28 171 765
Малі підприємства		346 960	413 789	695 026	101 092	2 301 646	3 858 513
Фізичні особи		-	-	-	3 924 801	12 718 214	16 643 015
Мікро-підприємства		-	-	-	1 903 443	948 494	2 851 937
		546 388	5 692 320	12 495 547	6 026 168	26 764 807	51 525 230
Боргові інвестиційні цінні папери:	13						
- утримувані до погашення		239 415	-	-	-	-	239 415
		239 415	-	-	-	-	239 415
Всього		4 849 124	5 760 492	12 495 547	6 026 168	26 764 807	55 896 138

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Станом на 31 грудня 2015 та 2014 років Банк послідовно застосовував ту ж саму рейтингову модель для оцінки кредитного ризику.

Аналіз за строками погашення прострочених кредитів, корисність яких не зменшилась, за класами фінансових активів, суми до вирахування резерву під зменшення корисності:

	До 30 днів 2015 р.	31 - 60 днів 2015 р.	61 - 90 днів 2015 р.	Понад 90 днів 2015 р.	Всього 2015 р.
Кредити клієнтам:					
Великі підприємства	42 951	281	-	19 855	63 087
Малі підприємства	49 377	9 353	1 386	23 670	83 786
Фізичні особи	339 130	91 452	52 963	148 446	631 991
Мікро-підприємства	22 945	15 681	8 612	22 171	69 409
Всього	454 403	116 767	62 961	214 142	848 273

	До 30 днів 2014 р.	31 - 60 днів 2014 р.	61 - 90 днів 2014 р.	Понад 90 днів 2014 р.	Всього 2014 р.
Кредити клієнтам:					
Великі підприємства	1 495 749	150 769	353	49 332	1 696 203
Малі підприємства	92 971	31 130	30 569	52 279	206 949
Фізичні особи	758 822	247 294	164 061	465 542	1 635 719
Мікро-підприємства	56 892	29 742	19 973	64 050	170 657
Всього	2 404 434	458 935	214 956	631 203	3 709 528

Більш детальна інформація стосовно резерву під зменшення корисності кредитів клієнтам наведена в Примітці 11.

Аналіз зменшення корисності

Для цілей визнання збитків від зменшення корисності фінансових активів у бухгалтерському обліку, Банк використовує модель понесених збитків. Ця модель передбачає, що збитки мають бути визнані лише тоді, коли спостерігаються об'єктивні випадки понесення збитків.

Основні міркування в ході аналізу зменшення корисності кредитів включають:

- прострочені виплати основної суми заборгованості або процентів за кредитом на термін більший, ніж на 90 днів для великих та малих підприємств, та більше, ніж 180 днів для приватних осіб та мікро-підприємств; або
- існують будь-які відомі труднощі щодо надходження грошових потоків від контрагентів; або
- пониження кредитного рейтингу; або
- порушення первісних умов договору.

Банк здійснює аналіз зменшення корисності у двох напрямках: створення резерву під зменшення корисності на індивідуальній та сукупній основі.

Резерв під зменшення корисності на індивідуальній основі

Банк визначає суму резерву під зменшення корисності окремо за кожним суттєвим кредитом в індивідуальному порядку. Питання, що розглядаються при визначенні суми резерву, включають здійсненість бізнес-плану контрагента, його здатність покращувати результати діяльності в разі виникнення фінансових труднощів, грошові надходження та очікувані виплати дивідендів у разі оголошення банкрутом, наявність іншої фінансової підтримки та можлива вартість продажу застави, а також часові рамки очікуваних грошових потоків. Збитки від зменшення корисності оцінюються на кожну звітну дату, якщо будь-які непередбачені обставини не вимагають більшої уваги.

Резерв під зменшення корисності кредитів на сукупній основі

Банк визначає суму резерву під зменшення корисності несуттєвих кредитів, наданих клієнтам (включаючи кредитні картки, іпотечні кредити та незабезпечені споживчі кредити), а також окремих суттєвих кредитів, стосовно яких ще немає об'єктивних ознак зменшення корисності, на сукупній основі. Банк аналізує резерви під зменшення корисності на кожну звітну дату, при цьому кожний кредитний портфель перевіряється окремо.

В ході аналізу резерву під зменшення корисності кредитів на сукупній основі Банк враховує зменшення корисності, що може мати місце у портфелі, навіть якщо немає об'єктивних ознак зменшення корисності окремих кредитів. Збитки від зменшення корисності визначаються з урахуванням такої інформації: збитки в портфелі у попередніх періодах, поточні економічні умови, відповідний проміжок часу між моментом можливого понесення збитку від зменшення корисності та моментом визначення зменшення корисності як такого, що потребує створення резерву в ході аналізу зменшення корисності окремих активів, а також очікувані надходження та відшкодування в разі зменшення корисності. Надалі резерв під зменшення корисності переглядається підрозділом управління ризиками на предмет відповідності загальній політиці Банку.

Аналіз фінансових гарантій та акредитивів і створення відповідних резервів здійснюється так само, як і аналіз кредитів, наданих клієнтам.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Географічна концентрація фінансових активів та фінансових зобов'язань Банку представлена нижче:

	2015 р.				2014 р.			
	Україна	Країни-члени ОЕСР	Інші країни	Всього	Україна	Країни-члени ОЕСР	Інші країни	Всього
Активи:								
Грошові кошти та їх еквіваленти	4 226 012	8 293 715	60 664	12 580 391	3 173 952	3 372 032	132 944	6 678 928
Торгові цінні папери	225 198	-	-	225 198	169 235	-	-	169 235
Заборгованість кредитних установ	6 359 880	26 179	-	6 386 059	-	-	-	-
Кредити клієнтам	26 372 333	300	205	26 372 838	30 866 821	1 097	1 669	30 869 587
Інвестиційні цінні папери:								
- за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	2 995 995	-	-	2 995 995	4 701 317	-	-	4 701 317
- наявні для продажу	1 172	-	-	1 172	1 172	-	-	1 172
- утримувані до погашення	-	-	-	-	239 415	-	-	239 415
Інші фінансові активи	306 276	690	283	307 249	363 775	196 211	7	559 993
Всього активів	40 486 866	8 320 884	61 152	48 868 902	39 515 687	3 569 340	134 620	43 219 647
Зобов'язання:								
Заборгованість перед кредитними установами	675 824	4 936 950	22 225	5 634 999	441 892	8 019 228	17 006	8 478 126
Заборгованість перед клієнтами	39 609 056	189 841	81 002	39 879 899	29 490 077	124 267	64 651	29 678 995
Субординований борг	-	2 101 210	-	2 101 210	-	4 727 360	-	4 727 360
Інші фінансові зобов'язання	250 879	20 419	2 935	274 233	221 041	87	1	221 129
Всього зобов'язань	40 535 759	7 248 420	106 162	47 890 341	30 153 010	12 870 942	81 658	43 105 610
Чиста балансова позиція	(48 893)	1 072 464	(45 010)	978 561	9 362 677	(9 301 602)	52 962	114 037
Чиста позабалансова позиція (Примітка 25)	1 556 701	11 003	40 801	1 608 505	1 944 827	20 440	24 914	1 990 181

Ризик ліквідності та управління джерелами фінансування

Ризик ліквідності є поточним і потенційним ризиком стосовно доходів або капіталу, що впливає з неможливості виконання Банком своїх зобов'язань при настанні строку їх погашення без понесення недопустимих втрат.

Управління ризиком ліквідності передбачає наступне:

- підтримання резерву ліквідності (ліквідні цінні папери та інші ліквідні активи);
- зниження ризику концентрації зобов'язань;
- розширення ресурсної бази на внутрішньому та зовнішньому ринках;
- встановлення у разі необхідності додаткових обмежень на активні операції Банку;
- аналіз ситуації на ринку;
- аналіз динаміки активів та зобов'язань з метою виявлення відхилення від запланованих показників;
- дотримання лімітів.

Основними джерелами фінансування є:

- в національній валюті: депозити клієнтів, депозити міжбанківського ринку, облігації, емітовані Банком;
- в іноземній валюті: короткострокові та довгострокові міжбанківські кредити (включаючи позики міжнародних фінансових організацій), а також депозити клієнтів.

Ризик ліквідності вимірюється за трьома основними сценаріями:

- на основі договірних потоків коштів;
- на основі очікуваних потоків коштів, відповідно до очікуваної поведінки окремих продуктів Банку за звичайних ринкових умов (сценарій поточної ситуації);
- на основі кризового сценарію (стрес-тестування).

Основними показниками ступеня ризику ліквідності є:

- співвідношення активів до пасивів у певних часових інтервалах (у випадку сценарію за договірними строками погашення);
- рівень кумулятивних розривів між активами та пасивами в групах часових інтервалів потоків коштів, рівень очікуваного надлишку ліквідності (у випадку сценаріїв поточної ситуації та стрес-тестування);
- значення попереджувальних індикаторів кризи ліквідності.

Критичний рівень відповідного показника визначається величиною встановлених Банком лімітів, контроль за дотриманням яких здійснюється на щоденній основі.

Основні принципи сценарного аналізу

Сценарій на основі договірних строків потоків коштів використовується для обов'язкової звітності перед НБУ та аналізу динаміки балансових статей Банку.

Моделювання поведінки продуктів Банку проводиться згідно зі стандартами групи RBI AG, враховуючи вимоги рекомендацій Базельського Комітету Банківського нагляду «Базель III: Міжнародна основа оцінки, стандартів та контролю ризику ліквідності» та беручи до уваги специфіку локального ринку.

В основу сценаріїв поточної ситуації покладені наступні фактори:

- стійкість активів та зобов'язань (як строкових, так і безстрокових продуктів);
- ліквідність цінних паперів в портфелі Банку;
- відтік коштів за наданими кредитними лініями та виданими гарантіями;
- якість кредитного портфелю;
- поточний прогноз динаміки активів та пасивів Банку.

В основі сценарію кризової ситуації покладено загальні рекомендації Базельського Комітету Банківського нагляду «Базель III: Міжнародна основа оцінки, стандартів та контролю ризику ліквідності». Характер кризової ситуації визначається як комбінація репутаційної кризи та загальної ринкової кризи (так званий сценарій «комбінованої» кризи). При цьому враховуються наступні фактори:

- збільшення відтоку коштів депозитів клієнтів;
- дострокове зняття строкових депозитів клієнтів;
- відсутність пролонгації зобов'язань, зменшення їх стійкості;
- зниження надходжень на фоні погіршення якості кредитного портфелю.

Також Банк щоденно моніторить коефіцієнти ліквідності, встановлені НБУ та, за необхідності, здійснює стрес-тестування та аналіз сценаріїв. Станом на 31 грудня 2015 та 2014 років зазначені нормативи, розраховані у відповідності до вимог НБУ, були такими:

	2015 р., %	2014 р., %
Н4 «Норматив миттєвої ліквідності» (грошові кошти та кошти, що знаходяться на поточних рахунках / зобов'язання, що підлягають оплаті за вимогою) (нормативне значення не менше 20%)	76,54	38,29
Н5 «Норматив поточної ліквідності» (активи, що підлягають отриманню протягом 31 дня / зобов'язання, що погашаються протягом 31 дня) (нормативне значення не менше 40%)	69,16	68,92
Н6 «Норматив короткострокової ліквідності» (певні активи з договірним строком погашення до 1 року / зобов'язання з договірним строком погашення до 1 року та позабалансові зобов'язання) (нормативне значення не менше 60%)	93,25	76,64

Аналіз фінансових зобов'язань, згрупованих на основі строків від дати звіту про фінансовий стан до дати погашення згідно з відповідним договором

У наведеній нижче таблиці відображено види і строки погашення фінансових зобов'язань Банку станом на 31 грудня 2015 та 2014 років на основі договірних недисконтованих зобов'язань з виплати коштів:

Фінансові зобов'язання станом на 31 грудня 2015 р.	До 3 місяців	3 - 12 місяців	1 - 5 років	Понад 5 років	Всього
Заборгованість перед кредитними установами	1 893 666	1 603 594	2 540 087	-	6 037 347
Заборгованість перед клієнтами	35 739 184	4 334 872	46 203	4 147	40 124 406
Субординований борг	19 783	142 309	2 693 432	-	2 855 524
Інші фінансові зобов'язання	274 233	-	-	-	274 233
Всього недисконтовані фінансові зобов'язання	37 926 866	6 080 775	5 279 722	4 147	49 291 510

Фінансові зобов'язання станом на 31 грудня 2014 р.	До 3 місяців	3 - 12 місяців	1 - 5 років	Понад 5 років	Всього
Заборгованість перед кредитними установами	1 373 819	5 869 002	1 510 270	-	8 753 091
Заборгованість перед клієнтами	25 552 579	4 281 720	57 932	4 569	29 896 800
Субординований борг	133 083	1 377 203	4 892 285	-	6 402 571
Інші фінансові зобов'язання в т.ч. похідні інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу:	221 771	-	-	-	221 771
- суми до отримання за договорами	(198 820)	-	-	-	(198 820)
- суми до сплати за договорами	199 563	-	-	-	199 563
Всього недисконтовані фінансові зобов'язання	27 281 252	11 527 925	6 460 487	4 569	45 274 233

До коштів клієнтів включені строкові депозити фізичних осіб. Згідно із законодавством України для депозитних договорів фізичних осіб, що укладені до 6 червня 2015 року існує зобов'язання виплачувати кошти за цими депозитами на вимогу вкладників. Договори депозитів фізичних осіб, що укладені після 6 червня 2015 року можуть містити умови як із можливістю виплати на вимогу так і без такої можливості. Строкові депозити фізичних осіб включені до показників, поданих вище, за строками їх сплати, передбаченими договорами (тобто за умови, що вкладники не вимагатимуть виплати депозитів до строку, зазначеному у договорі). Значна частина депозитів фізичних осіб – це короткострокові депозити і тому у таблиці вони показані у колонці «До 3 місяців».

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Станом на 31 грудня 2015 року загальна сума депозитів фізичних осіб, без врахування суми нарахованих, та несплачених відсотків та майбутніх недисконтованих грошових потоків, включених до періоду від 3 до 12 місяців становить 4 038 639 тис. грн. (31 грудня 2014 р.: 3 951 191 тис. грн.). Однак Банк розраховує на те, що більшість клієнтів не вимагатимуть виплат на найбільш ранню можливу дату, коли Банк мав би здійснити відповідну виплату, і таблиця не відображає очікувані грошові потоки, розраховані Банком на основі історичної інформації щодо переукладання депозитів. Дивіться Примітку 31 «Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення» з аналізом активів та зобов'язань Банку за строками, коли вони очікувано будуть отримані чи сплачені.

У наведеній нижче таблиці відображено строки виконання договірних та умовних фінансових зобов'язань Банку, які передбачені відповідними договорами.

	<i>До 3 місяців</i>	<i>3 - 12 місяців</i>	<i>1 - 5 років</i>	<i>Понад 5 років</i>	<i>Всього</i>
2015 р.	514 962	865 021	241 229	-	1 621 212
2014 р.	593 850	1 343 528	98 792	39	2 036 209

Банк не очікує на те, що йому доведеться виконати всі договірні та умовні зобов'язання до закінчення строку їх дії.

Видані гарантії та авальовані векселі зобов'язують Банк здійснювати платежі від імені клієнтів у разі конкретної дії, відповідно, може виникнути необхідність у негайних дострокових платежах за цими зобов'язаннями до закінчення договірної строку дії даних зобов'язань.

Згортання фінансових активів та фінансових зобов'язань

Станом на 31 грудня 2015 року не було згортання фінансових інструментів у звіті про фінансовий стан.

Фінансові активи та фінансові зобов'язання, які є об'єктом для згортання станом на 31 грудня 2014 року, наведені нижче:

<i>Тип фінансових активів/ зобов'язань</i>	<i>Валова сума визнаних фінансових активів</i>	<i>Валова сума визнаних фінансових зобов'язань, що згорнуті у звіті про фінансовий стан</i>	<i>Чиста сума фінансових активів/ (зобов'язань) у звіті про фінансовий стан</i>	<i>Пов'язані суми, не згорнуті у звіті про фінансовий стан</i>	<i>Балансова вартість у звіті про фінансовий стан</i>
Свопи	190 832	(190 921)	(89)	-	(89)
Похідні фінансові зобов'язання	190 832	(190 921)	(89)	-	(89)

Станом на 31 грудня 2014 року договірні строки погашення валових сум похідних фінансових інструментів Банку становлять менше 3 місяців.

Станом на 31 грудня 2015 та 2014 років у Банку не було переданих фінансових активів, визнання яких у сукупності не припиняється.

Ринковий ризик

Ринковий ризик - це наявний або потенційний ризик для надходжень або капіталу, який виникає внаслідок несприятливих змін ринкових цін.

Міри ринкового ризику визначено централізовано підрозділом ринкових ризиків групи RBI AG. Основними показниками є:

- чутливість: залежність теперішньої вартості певної позиції від зміни певних ризик факторів (курсів валют, процентних ставок, тощо);
- VaR: оцінка максимальних ймовірних збитків протягом певного періоду за поточних ринкових умов з визначеним довірчим рівнем;
- стрес-VaR: оцінка максимальних ймовірних збитків протягом певного періоду за кризових умов з визначеним довірчим рівнем;
- показники, що базуються на прибутку/збитку (попереджувальні індикатори): сума накопиченого прибутку/збитку тих чи інших груп інструментів/операцій.

Контроль за дотриманням лімітів проводиться на щоденній основі. Основними категоріями ринкового ризику є валютний та процентний ризики.

Процентний ризик

Процентний ризик - це ризик потенційних втрат від несприятливих та неочікуваних змін процентних ставок, що має вплив на майбутні грошові потоки та справедливую вартість фінансових інструментів.

Основними інструментами управління є:

- політика щодо процентних ставок за операціями з клієнтами Банку;
- інструменти хеджування (наприклад, процентні свопи);
- трансфертне ціноутворення;
- неперервний моніторинг та контроль за динамікою позицій.

Наведена нижче таблиця відображає чутливість до можливих змін у процентних ставках при незмінному значенні всіх інших змінних консолідованого звіту про прибутки та збитки Банку.

Чутливість чистого процентного доходу відображає вплив припустимих змін у процентних ставках на прибуток до оподаткування Банку за один рік, визначений на основі плаваючої процентної ставки на неторгові фінансові активи та фінансові зобов'язання, наявні станом на 31 грудня 2015 та 2014 років. Ефект впливу на капітал не відрізняється від ефекту впливу на консолідований звіт про прибутки та збитки.

Валюта	Збільшення у базисних пунктах 2015 р.	Чутливість чистого процентного доходу 2015 р.	Збільшення у базисних пунктах 2014 р.	Чутливість чистого процентного доходу 2014 р.
Гривня	+83bp	20 098	+36bp	(36 745)
Євро	+8bp	380	+46bp	(261)
Долар США	+63bp	14 766	+18bp	(8 024)

Валюта	Зменшення у базисних пунктах 2015 р.	Чутливість чистого процентного доходу 2015 р.	Зменшення у базисних пунктах 2014 р.	Чутливість чистого процентного доходу 2014 р.
Гривня	-83bp	(20 098)	-36bp	36 745
Євро	-8bp	(380)	-46bp	261
Долар США	-63bp	(14 766)	-18bp	8 024

Валютний ризик

Валютний ризик - це ризик потенційних збитків внаслідок несприятливих та неочікуваних коливань обмінних курсів іноземних валют, який має потенційний вплив на прибутковість та капітал Банку.

Основними інструментами управління є:

- операції на міжбанківському валютному ринку;
- політика щодо валютного курсу Банку за операціями з клієнтами;
- інструменти хеджування (наприклад, форвардні угоди, індексовані облігації);
- неперервний моніторинг та контроль за динамікою позицій.

Керівництво постійно відстежує та здійснює управління валютною позицією Банку та ставить на меті зменшити відкриту валютну позицію по тим валютам, що мають найбільший вплив на діяльність Банку.

У наведених нижче таблицях зазначені валюти, що наражають Банк на значний ризик станом на 31 грудня 2015 та 2014 років, з огляду на монетарні активи та зобов'язання та прогнозовані грошові потоки. Аналіз полягає у визначенні впливу можливих поміркованих змін в обмінних курсах іноземних валют до гривні при незмінному значенні всіх інших параметрів консолідованого звіту про прибутки та збитки Банку (через наявність монетарних активів та зобов'язань, справедлива вартість яких є чутливою до змін обмінних курсів валют). Вплив на капітал не відрізняється від впливу на консолідований звіт про прибутки та збитки.

Наведені у таблиці від'ємні значення відображають потенційне зменшення чистого доходу або капіталу, тоді як позитивні значення відображають їх потенційне збільшення.

Валюта	Збільшення обмінного курсу, % 2015 р.	Вплив на прибуток до оподаткування 2015 р.	Збільшення обмінного курсу, % 2014 р.	Вплив на прибуток до оподаткування 2014 р.
Долар США	8,11%	35 086	4,32%	(65 970)
Євро	10,34%	4 462	5,13%	2 700
Російський рубль	4,84%	126	6,05%	(759)

Валюта	Зменшення обмінного курсу, % 2015 р.	Вплив на прибуток до оподаткування 2015 р.	Зменшення обмінного курсу, % 2014 р.	Вплив на прибуток до оподаткування 2014 р.
Долар США	10,95%	(47 381)	4,75%	72 636
Євро	13,48%	(5 817)	7,34%	(3 866)
Російський рубль	7,48%	(195)	5,64%	706

Аналіз валютного ризику

Валюта	2015 р.			2014 р.		
	Валютні активи	Валютні зобов'язання	Довга / (коротка) валютна позиція	Валютні активи	Валютні зобов'язання	Довга / (коротка) валютна позиція
Долар США	16 093 588	(15 660 733)	432 855	18 614 961	(20 161 327)	(1 546 366)
Євро	3 164 966	(3 122 047)	42 919	2 489 118	(2 436 388)	52 730
Російський рубль	76 288	(73 681)	2 607	129 246	(141 779)	(12 533)
Інші	70 619	(75 407)	(4 788)	52 283	(72 080)	(19 797)

Індексовані облігації, випущені Міністерством фінансів України, включені до валютної позиції за долларом США в наведеній вище таблиці в сумі дельти вбудованого валютного опціону.

Ризик дострокового погашення

Ризик дострокового погашення – це ризик понесення Банком фінансового збитку внаслідок того, що його клієнти та контрагенти погасять зобов'язання або вимагатимуть погашення зобов'язань раніше чи пізніше, ніж очікувалось, наприклад, іпотечні кредити з фіксованою ставкою у випадку зниження процентних ставок.

Станом на 31 грудня 2015 та 2014 років керівництво вважає, що для Банку невластивий ризик дострокового погашення.

Операційний ризик

Операційний ризик Банку – це ймовірність виникнення збитків Банку внаслідок неадекватності або збоїв внутрішніх процесів, впливу людського фактору, збоїв і помилок у системах, а також впливу зовнішніх подій. До цієї категорії ризику включається юридичний ризик і не включається стратегічний та репутаційний ризику.

Система управління операційним ризиком

Банком впроваджено централізовано-децентралізовану систему управління операційним ризиком, яка охоплює всі види банківської діяльності та всі організаційні рівні: від органів управління (керівництва) до рівня, на якому безпосередньо генерується або приймається ризик.

Відповідно до централізовано-децентралізованої системи управління операційним ризиком, розподіл повноважень та обов'язків і взаємодія між учасниками процесу управління операційним ризиком базується на моделі трьох ліній захисту від реалізації операційного ризику.

Першою лінією захисту є підрозділи виникнення ризику (бізнес-підрозділи), які генерують операційний ризик та володіють ним. В кожному самостійному структурному підрозділі Банку призначені менеджери операційного ризику (ORMи) та спеціалізовані фахівці з операційного ризику (DORSи), які відповідають за щоденне управління операційним ризиком. ORMи на проактивній основі вирішують питання щодо використання методів управління операційним ризиком, таких як мінімізація ризику, страхування, ліміти прийняття ризику.

Друга лінія захисту – підрозділ з контролю операційного ризику, Головний ризик-менеджер Банку та Комітет з управління операційним ризиком – забезпечує незалежну оцінку операційного ризику, нагляд та стимулює першу лінію захисту в управлінні операційним ризиком.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Третьою лінією захисту є Служба внутрішнього аудиту, яка перевіряє ефективність та адекватність системи управління операційним ризиком і супутніх процесів. Функція аудиту не є частиною щоденного процесу управління операційним ризиком, Служба внутрішнього аудиту виконує функцію незалежного нагляду.

Інструменти управління операційним ризиком

У Банку впроваджені та діють наступні інструменти управління операційним ризиком:

- *Збір даних про події операційного ризику*: збитки, які виникли внаслідок реалізації події операційного ризику, вносяться до централізованої бази даних з реєстрації інцидентів операційного ризику ORCA. До цієї бази вносяться всі події операційного ризику, що відбулися у Банку, починаючи зі встановленого ліміту збитків за ними;
- *Оцінка операційного ризику*: оцінка ризику проводиться на щорічній основі з метою ідентифікації існуючих ризиків, розробки та впровадження заходів з їх мінімізації та сприяє підвищенню рівня обізнаності з питань операційного ризику. Оцінка ризику визначає чистий ризик процесу, підрозділу виникнення ризику або діяльності, яка оцінювалась, з метою якісного управління операційним ризиком. Результати оцінки ризику агрегуються в ризик-профіль операційного ризику Банку;
- *Сценарний аналіз*: процес, в ході якого розглядається вплив надзвичайних, але імовірних, подій на діяльність Банку та оцінюється ймовірність та серйозність настання таких подій в межах можливих наслідків. Метою сценарного аналізу є: забезпечення перспективного методу збору малоімовірних подій, які, можливо, не відбувались в Банку, та підвищення обізнаності шляхом надання прогнозу по різним типам ризиків, керування заходами з мінімізації ОР та планами інвестування;
- *Індикатори раннього попередження операційного ризику*: кількісні показники, які використовуються для виявлення та моніторингу потенційних ризиків. Забезпечують Банк раннім сигналом щодо потенційних проблем або змін в ризик-профілі Банку, що можуть потребувати заходів з реагування.

Ці інструменти дозволяють виявити та оцінити операційний ризик, який властивий всім продуктам, процесам, системам і напрямкам діяльності; встановити причини виникнення ризику, вживати заходів з попередження/мінімізації операційного ризику; переглядаються та вдосконалюються на регулярній основі.

З метою відшкодування можливих втрат внаслідок реалізації операційного ризику укладено договори страхування ризиків, пов'язані з господарською та операційною діяльністю Банку.

Звітність

Звіти щодо результатів управління операційним ризиком подаються на розгляд Комітету з управління операційним ризиком на щоквартальній основі і надають загальне уявлення про процес управління операційним ризиком в Банку. В цілому вони містять наступну інформацію:

- Втрати від операційного ризику за звітний період;
- Результати оцінки ризику;
- Результати сценарних аналізів;
- Описання 5-10 головних/суттєвих інцидентів операційного ризику, що відбулися у звітному періоді;
- Загальну кількість індикаторів ризику, кількість індикаторів з «червоним», «жовтим», «зеленим» значеннями та опис «червоних» індикаторів;
- План заходів з мінімізації ризику, тощо.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

30. Справедлива вартість фінансових інструментів

У наведеній нижче таблиці відображено балансову та справедливу вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань Банку станом на 31 грудня 2015 року:

31 грудня 2015 р.	Торгові	За справедливою вартістю	Утримувані до погашення	Кредити та дебіторська заборгованість	Наявні для продажу	Інші за амортизованою собівартістю	Всього балансова вартість	Справедлива вартість
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	-	-	12 580 391	-	-	12 580 391	12 580 942
Торгові цінні папери	225 198	-	-	-	-	-	225 198	225 198
Заборгованість кредитних установ	-	-	-	6 386 059	-	-	6 386 059	6 386 059
Кредити клієнтам	-	-	-	26 372 838	-	-	26 372 838	24 934 447
Інвестиційні цінні папери:								
- за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	-	2 995 995	-	-	-	-	2 995 995	2 995 995
- наявні для продажу	-	-	-	-	1 172	-	1 172	1 172
Похідні фінансові інструменти	-	241	-	-	-	-	241	241
Інші фінансові активи (окрім деривативів)	-	-	-	307 008	-	-	307 008	307 008
Фінансові активи	225 198	2 996 236	-	45 646 296	1 172	-	48 868 902	47 431 062
Заборгованість перед кредитними установами	-	-	-	-	-	5 634 999	5 634 999	5 634 999
Заборгованість перед клієнтами	-	-	-	-	-	39 879 899	39 879 899	39 879 899
Субординований борг	-	-	-	-	-	2 101 210	2 101 210	2 101 210
Інші фінансові зобов'язання (окрім деривативів)	-	-	-	-	-	274 233	274 233	274 233
Фінансові зобов'язання	-	-	-	-	-	47 890 341	47 890 341	47 890 341

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

У наведеній нижче таблиці відображено балансову та справедливу вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань Банку станом на 31 грудня 2014 року:

	Торгові	За справедливою вартістю	Утримувані до погашення	Кредити та дебіторська заборгова- ність	Наявні для продажу	Інші за амортизо- ваною собівартістю	Всього балансова вартість	Справедлива вартість
31 грудня 2014 р.								
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	-	-	6 678 928	-	-	6 678 928	6 679 990
Торгові цінні папери	169 235	-	-	-	-	-	169 235	169 235
Кредити клієнтам	-	-	-	30 869 587	-	-	30 869 587	30 138 843
Інвестиційні цінні папери:								
- за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	-	4 701 317	-	-	-	-	4 701 317	4 701 317
- наявні для продажу	-	-	-	-	1 172	-	1 172	1 172
- утримувані до погашення	-	-	239 415	-	-	-	239 415	235 365
Похідні фінансові інструменти	-	57	-	-	-	-	57	57
Інші фінансові активи (окрім деривативів)	-	-	-	559 936	-	-	559 936	559 936
Фінансові активи	169 235	4 701 374	239 415	38 108 451	1 172	-	43 219 647	42 485 915
Заборгованість перед кредитними установами	-	-	-	-	-	8 478 126	8 478 126	8 478 126
Заборгованість перед клієнтами	-	-	-	-	-	29 678 995	29 678 995	29 678 995
Субординований борг	-	-	-	-	-	4 727 360	4 727 360	4 727 360
Похідні фінансові інструменти	-	101	-	-	-	-	101	101
Інші фінансові зобов'язання (окрім деривативів)	-	-	-	-	-	221 028	221 028	221 028
Фінансові зобов'язання	-	101	-	-	-	43 105 509	43 105 610	43 105 610

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань, що відображаються за справедливою вартістю

У наведеній нижче таблиці відображено аналіз фінансових інструментів, що відображаються за справедливою вартістю, за рівнями ієрархії, класами та підкласами фінансових активів та зобов'язань:

31 грудня 2015 р.	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Фінансові активи				
Торгові цінні папери:				
ОВДП	-	225 198	-	225 198
	-	225 198	-	225 198
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку:				
ОВДП	-	2 714 993	-	2 714 993
Облігації українських підприємств	-	281 002	-	281 002
	-	2 995 995	-	2 995 995
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу:				
Акції українських підприємств	-	1 172	-	1 172
	-	1 172	-	1 172
Похідні фінансові інструменти	-	241	-	241
Фінансові активи за справедливою вартістю	-	3 222 606	-	3 222 606

31 грудня 2014 р.	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Фінансові активи				
Торгові цінні папери:				
ОВДП	147 681	21 554	-	169 235
	147 681	21 554	-	169 235
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку:				
ОВДП	1 246 334	3 062 912	-	4 309 246
Облігації українських підприємств	-	392 071	-	392 071
	1 246 334	3 454 983	-	4 701 317
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу:				
Акції українських підприємств	-	1 172	-	1 172
	-	1 172	-	1 172
Похідні фінансові інструменти	-	57	-	57
Фінансові активи за справедливою вартістю	1 394 015	3 477 766	-	4 871 781
Фінансові зобов'язання				
Похідні фінансові інструменти	-	101	-	101
Фінансові зобов'язання за справедливою вартістю	-	101	-	101

Методики оцінки та дані, використані для визначення справедливої вартості

Справедлива вартість фінансових інструментів, що котируються на активному ринку, визначається згідно котирувань, які відображають умови, за якими відбуваються регулярні та останні операції на ринку. Банк використовує методики для визначення справедливої вартості інструментів, якщо котирування для них недоступні.

Нижче наводиться опис визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які обліковуються за справедливою вартістю з використанням різних методик оцінки. Вони включають оцінку Банку щодо припущень, які б здійснювалися учасниками ринку при визначенні справедливої вартості таких інструментів.

Похідні фінансові інструменти

При визначенні вартості похідних фінансових інструментів, до яких в основному відносяться процентні свопи, валютні свопи та форвардні валютні контракти, використовується метод оцінки із застосуванням даних, що відкрито спостерігаються на ринку. Найбільш часто застосовувані методи оцінки включають форвардне ціноутворення та своп-моделі, з використанням розрахунків теперішньої вартості. Моделі включають різні дані, у тому числі кредитоспроможність контрагентів, розмір обмінних курсів «спот» і «форвард» та криві процентних ставок.

Торгові цінні папери та інвестиційні цінні папери

Вартість торгових цінних паперів та інвестиційних цінних паперів визначається на підставі ринкових котирувань та методик оцінки або цінових моделей, що застосовуються переважно для акцій та боргових цінних паперів, які не мають котирувань. Дані цінні папери оцінюються за допомогою моделей, які включають лише дані, що є результатом спостережень на ринку. Дані, що є результатом спостережень на ринку включають котирування щодо подібних боргових цінних паперів, процентні ставки, криві дохідності, інші дані доступні для спостереження на ринку. Для оцінки індексованих цінних паперів Банк використовує опціонну модель на основі методу Монте-Карло, що базується на відкритих ринкових даних, таких як: динаміка обмінних курсів валют, ставки дохідності за гривнею та доларами США.

Переведення між рівнями

Переведення між рівнями ієрархії було зумовлено зниженням рівня активності на ринку та доступності відкритих ринкових даних. Протягом року, що закінчився 31 грудня 2015 року, Банк здійснив переведення торгових цінних паперів з Рівня 1 до Рівня 2 ієрархії справедливої вартості на суму 9 846 тис. грн. та інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, з Рівня 1 до Рівня 2 ієрархії справедливої вартості на суму 811 914 тис. грн. Перехід між рівнями ієрархії було зроблено у зв'язку зі змінами рівня активності на ринку. Протягом року, що закінчився 31 грудня 2014 року Банк не здійснював переведень між Рівнем 1 та Рівнем 2 ієрархії справедливої вартості. Політикою Банку визначається, що переведення між рівнями ієрархії справедливої вартості вважається таким, що відбулося станом на звітну дату.

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань, що не обліковуються за справедливою вартістю

У таблиці нижче наведено порівняння справедливої та балансової вартості класів та підкласів фінансових інструментів, що не відображені у консолідованій фінансовій звітності Банку за справедливою вартістю. Таблиця не відображає справедливу вартість нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

Справедливу вартість кредитів клієнтам віднесено до Рівня 3 ієрархії справедливої вартості. Оцінка здійснена на основі грошових потоків продисконтованих за ставками КУАП.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

	Справедлива вартість 2015 р.				Балансова вартість 2015 р.
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього	
Фінансові активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	12 580 942	-	12 580 942	12 580 391
Заборгованість кредитних установ	-	6 386 059	-	6 386 059	6 386 059
Кредити клієнтам:					
Великі підприємства	-	-	17 962 136	17 962 136	19 048 560
Фізичні особи	-	-	4 556 831	4 556 831	4 795 161
Малі підприємства	-	-	1 496 173	1 496 173	1 545 008
Мікро-підприємства	-	-	919 307	919 307	984 109
	-	-	24 934 447	24 934 447	26 372 838
Інші фінансові активи (окрім деривативів)	-	-	307 008	307 008	307 008
Всього фінансових активів	-	18 967 001	25 241 455	44 208 456	45 646 296
Фінансові зобов'язання					
Заборгованість перед кредитними установами	-	5 634 999	-	5 634 999	5 634 999
Заборгованість перед клієнтами:					
Фізичні особи	-	15 659 069	-	15 659 069	15 659 069
Великі підприємства	-	15 327 997	-	15 327 997	15 327 997
Мікро-підприємства	-	5 804 533	-	5 804 533	5 804 533
Малі підприємства	-	2 835 028	-	2 835 028	2 835 028
Бюджетні організації	-	253 272	-	253 272	253 272
	-	39 879 899	-	39 879 899	39 879 899
Субординований борг	-	2 101 210	-	2 101 210	2 101 210
Інші фінансові зобов'язання (окрім деривативів)	-	-	274 233	274 233	274 233
Всього фінансових зобов'язань	-	47 616 108	274 233	47 890 341	47 890 341

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

	Справедлива вартість 2014 р.				Балансова вартість 2014 р.
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього	
Фінансові активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	6 679 990	-	6 679 990	6 678 928
Кредити клієнтам:					
Великі підприємства	-	-	20 277 868	20 277 868	20 625 755
Фізичні особи	-	-	6 268 228	6 268 228	6 040 390
Малі підприємства	-	-	2 052 910	2 052 910	2 098 704
Мікро-підприємства	-	-	1 539 837	1 539 837	2 104 738
	-	-	30 138 843	30 138 843	30 869 587
Інвестиційні цінні папери, утримувані до погашення:					
ОВДП	235 365	-	-	235 365	239 415
Інші фінансові активи (окрім деривативів)	-	-	559 936	559 936	559 936
Всього фінансових активів	235 365	6 679 990	30 698 779	37 614 134	38 347 866
Фінансові зобов'язання					
Заборгованість перед кредитними установами	-	8 478 126	-	8 478 126	8 478 126
Заборгованість перед клієнтами:					
Фізичні особи	-	13 603 627	-	13 603 627	13 603 627
Великі підприємства	-	11 005 521	-	11 005 521	11 005 521
Мікро-підприємства	-	3 287 441	-	3 287 441	3 287 441
Малі підприємства	-	1 574 291	-	1 574 291	1 574 291
Бюджетні організації	-	208 115	-	208 115	208 115
	-	29 678 995	-	29 678 995	29 678 995
Субординований борг	-	4 727 360	-	4 727 360	4 727 360
Інші фінансові зобов'язання (окрім деривативів)	-	-	221 028	221 028	221 028
Всього фінансових зобов'язань	-	42 884 481	221 028	43 105 509	43 105 509

Нижче описані методики та припущення, що використовуються для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які не відображені за справедливою вартістю у консолідованій фінансовій звітності.

Активи, справедлива вартість яких приблизно дорівнює балансовій вартості

Вважається, що балансова вартість ліквідних або короткострокових (до трьох місяців) фінансових активів та фінансових зобов'язань приблизно дорівнює справедливій вартості. Таке припущення застосовується також до депозитів на вимогу, ощадних депозитів без визначеного строку погашення, фінансових інструментів зі змінною процентною ставкою та кредитів, наданих фізичним особам у іноземних валютах. Валютне кредитування для останньої згаданої групи клієнтів на даний час заборонене Національним банком України.

Фінансові інструменти з фіксованою ставкою

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань з фіксованою ставкою, що відображаються за амортизованою вартістю, визначається шляхом порівняння ринкових процентних ставок на дату їх первісного визнання з поточними ринковими ставками, що пропонуються на аналогічні фінансові інструменти. Оціночна справедлива вартість процентних депозитів з фіксованою ставкою визначається на основі дискontованих грошових потоків із застосуванням існуючих на грошовому ринку процентних ставок за борговими зобов'язаннями з аналогічними характеристиками кредитного ризику та строками погашення. Справедлива вартість випущених боргових інструментів, що котируються, визначається на основі оголошених ринкових цін. Якщо для випущених цінних паперів не існує ринкових цін, використовується модель дискontованих грошових потоків на основі кривої дохідності за поточною процентною ставкою з урахуванням залишкового періоду до погашення.

31. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз активів та зобов'язань за строками їх очікуваного відшкодування або погашення. Інформація про договірні недискontовані зобов'язання Банку за строками погашення наведена у Примітці 29 «Управління ризиками».

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

	2015 р.			2014 р.		
	До одного року	Понад один рік	Всього	До одного року	Понад один рік	Всього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	12 580 391	-	12 580 391	6 678 928	-	6 678 928
Торгові цінні папери	225 198	-	225 198	169 235	-	169 235
Заборгованість кредитних установ	6 386 059	-	6 386 059	-	-	-
Кредити клієнтам	16 168 483	10 204 355	26 372 838	15 047 614	15 821 973	30 869 587
Активи, призначені для продажу	729	-	729	-	-	-
Інвестиційні цінні папери:						
- за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	2 027 413	968 582	2 995 995	2 980 404	1 720 913	4 701 317
- наявні для продажу	1 172	-	1 172	1 172	-	1 172
- утримувані до погашення	-	-	-	239 415	-	239 415
Інвестиційна нерухомість	-	243 180	243 180	-	180 674	180 674
Основні засоби	-	2 137 287	2 137 287	-	2 060 034	2 060 034
Нематеріальні активи	-	429 603	429 603	-	452 271	452 271
Поточні активи з податку на прибуток	48 980	171 282	220 262	-	222 192	222 192
Відстрочені активи з податку на прибуток	724 556	383 875	1 108 431	-	955 553	955 553
Інші активи	872 080	-	872 080	821 315	-	821 315
Всього активів	39 035 061	14 538 164	53 573 225	25 938 083	21 413 610	47 351 693
Зобов'язання						
Заборгованість перед кредитними установами	3 275 466	2 359 533	5 634 999	6 999 302	1 478 824	8 478 126
Заборгованість перед клієнтами	39 831 776	48 123	39 879 899	29 619 378	59 617	29 678 995
Поточні зобов'язання з податку на прибуток	2 301	-	2 301	94	-	94
Субординований борг	1 636	2 099 574	2 101 210	1 198 282	3 529 078	4 727 360
Резерви	25 872	-	25 872	48 211	-	48 211
Інші зобов'язання	609 055	-	609 055	564 215	-	564 215
Всього зобов'язань	43 746 106	4 507 230	48 253 336	38 429 482	5 067 519	43 497 001
Чиста сума	(4 711 045)	10 030 934	5 319 889	(12 491 399)	16 346 091	3 854 692

Аналіз строків погашення не відображає історичну стабільність поточних рахунків. Зняття коштів з поточних рахунків відбувалося протягом більш тривалого періоду, ніж зазначено у таблицях вище. У цих таблицях зазначені сальдо входять до складу сум, що підлягають оплаті в строк до одного року. Також, заборгованість перед клієнтами включає строкові депозити фізичних осіб (Примітка 21). Згідно із законодавством України для депозитних договорів фізичних осіб, що укладені до 6 червня 2015 року існує зобов'язання виплачувати кошти за цими депозитами на вимогу вкладників протягом двох днів з моменту отримання вимоги від вкладника. Однак, Банк не очікує, що багато клієнтів вимагатимуть повернення раніше дати закінчення строку договору, а також очікує, що багато депозитів буде пролонговано. Зазначені сальдо відображені за їх строком погашення згідно договору. Законодавство України визначає, що договори депозитів фізичних осіб, що укладені після 6 червня 2015 року можуть містити умови як із можливістю виплати на вимогу так і без такої можливості.

32. Операції з пов'язаними сторонами

Відповідно до МСБО 24 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін», пов'язаними вважаються сторони, одна з яких має можливість контролювати або у значній мірі впливати на операційні або фінансові рішення іншої сторони. При розгляді кожного можливого випадку відносин з пов'язаними сторонами до уваги береться суть цих відносин, а не лише юридична форма.

До пов'язаних сторін входить:

- Материнська компанія – власником контрольного пакету акцій Банку є «Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ» (Raiffeisen Bank International AG), Австрія, якому належить 68,28% (Примітка 1);
- Інший акціонер – компанія, яка має суттєвий вплив на Банк (Примітка 1);
- Підприємства під спільним контролем – компанії, які перебувають під спільним контролем Групи «Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ»;
- Ключовий управлінський персонал - фізичні особи, які мають повноваження та відповідають за планування, управління та контроль за діяльністю Банку прямо чи опосередковано, і включають членів Правління, Спостережної Ради та їхніх прямих родичів;
- Інші пов'язані сторони – включають компанії, які є афілійованими компаніями Групи «Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ».

Пов'язані сторони можуть проводити операції, які не проводились би між непов'язаними сторонами. Терміни, умови та суми таких операцій можуть відрізнятися від термінів, умов та сум операцій між непов'язаними сторонами.

Основними валютами за залишками по операціям з пов'язаними сторонами-нерезидентами є долар США та євро.

Станом на 31 грудня 2015 року залишки за операціями з пов'язаними сторонами були такими:

	<i>Материнська компанія</i>	<i>Інший акціонер</i>	<i>Підприємства під спільним контролем</i>	<i>Ключовий управлін- ський персонал</i>	<i>Інші пов'язані сторони</i>
Активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	7 837 205	-	35 709	-	-
в т.ч. резерв під зменшення корисності на сукупній основі	-	-	(20)	-	-
Заборгованість кредитних установ	26 179	-	-	-	-
Кредити клієнтам (відсоткова ставка за угодою: 10,7%)	-	-	-	1 206	-
Нематеріальні активи	31 543	-	922	-	12 873
Інші активи	243	-	-	-	3 036
в т.ч.: похідні фінансові інструменти	191	-	-	-	-
Всього активи	7 895 170	-	36 631	1 206	15 909
Зобов'язання					
Заборгованість перед кредитними установами:					
Поточні рахунки інших банків (відсоткова ставка за угодою: 1,25%)	7 232	-	2 185	-	-
Строкові депозити і кредити від інших банків (відсоткові ставки за угодою: 3,11% - 3,37%)	4 926 275	-	-	-	-
	4 933 507	-	2 185	-	-
Заборгованість перед клієнтами:					
Поточні рахунки (відсоткові ставки за угодою: 0,01%-10,0%)	-	-	47 251	9 210	5 546
Строкові кошти (відсоткові ставки за угодою: 0,5% - 15,0%)	-	-	100 269	33 663	15 016
	-	-	147 520	42 873	20 562
Субординований борг (відсоткові ставки за угодою: 2,56%-16,45%), деномінований у дол. США	-	2 101 210	-	-	-
Інші зобов'язання	12 458	-	8 162	3 227	1 120
Всього зобов'язання	4 945 965	2 101 210	157 867	46 100	21 682

Станом на 31 грудня 2015 року інші договірні та умовні зобов'язання з пов'язаними сторонами були такими:

	<i>Материнська компанія</i>	<i>Інший акціонер</i>	<i>Підприємства під спільним контролем</i>	<i>Ключовий управлін- ський персонал</i>	<i>Інші пов'язані сторони</i>
Зобов'язання та гарантії отримані	65 558	1 800 050	175 171	2 041	-

Станом на 31 грудня 2014 року залишки за операціями з пов'язаними сторонами були такими:

	<i>Материнська компанія</i>	<i>Підприємства під спільним контролем</i>	<i>Ключовий управлінський персонал</i>	<i>Інші пов'язані сторони</i>
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	1 127 448	98 742	-	-
в т.ч. резерв під зменшення корисності на сукупній основі	-	(147)	-	-
Кредити клієнтам (відсоткова ставка за угодою: 10,7%)	-	-	1 507	-
Нематеріальні активи	27 734	3 265	-	9 470
Інші активи	196 599	-	-	-
в т.ч.: похідні фінансові інструменти	56	-	-	-
Всього активи	1 351 781	102 007	1 507	9 470

Зобов'язання				
Заборгованість перед кредитними установами:				
Поточні рахунки інших банків (відсоткова ставка за угодою: 2,0%)	277	520	-	-
Строкові депозити і кредити від інших банків (відсоткові ставки за угодою: 2,75% - 8,0%)	7 999 520	-	-	-
	7 999 797	520	-	-
Заборгованість перед клієнтами:				
Поточні рахунки (відсоткові ставки за угодою: 0,01% - 10,0%)	-	13 445	14 600	5 380
Строкові кошти (відсоткові ставки за угодою: 3,0% - 13,0%)	-	163 653	27 828	28 009
	-	177 098	42 428	33 389
Інші зобов'язання	13 616	8 171	-	195
Всього зобов'язання	8 013 413	185 789	42 428	33 584

Станом на 31 грудня 2014 року інші договірні та умовні зобов'язання з пов'язаними сторонами були такими:

	<i>Материнська компанія</i>	<i>Підприємства під спільним контролем</i>	<i>Ключовий управлінський персонал</i>	<i>Інші пов'язані сторони</i>
Зобов'язання та гарантії отримані	288 494	964 152	2 041	-

Станом на 31 грудня 2015 року суми доходів і витрат за операціями з пов'язаними сторонами були такими:

	Материнська компанія	Інший акціонер	Підприємства під спільним контролем	Ключовий управлінський персонал	Інші пов'язані сторони
Процентні доходи	21 370	-	-	143	-
Процентні витрати	(549 357)	(20 769)	(16 937)	(1 886)	(2 741)
Резерв під зменшення корисності кредитів на сукупній основі	-	-	(126)	-	-
Комісійні доходи	3 184	-	984	23	67 846
Комісійні витрати	(30 401)	-	(68 154)	-	-
Чисті прибутки/(збитки) від операцій з іноземними валютами:					
- торгові операції	9 194	-	-	-	-
Інші доходи	-	-	14	-	407
Інші адміністративні та операційні витрати	(31 898)	-	(2 860)	-	(163 826)

Станом на 31 грудня 2014 року суми доходів і витрат за операціями з пов'язаними сторонами були такими:

	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Ключовий управлінський персонал	Інші пов'язані сторони
Процентні доходи	57	-	170	-
Процентні витрати	(453 408)	(10 716)	(1 338)	(404)
Резерв під зменшення корисності кредитів на сукупній основі	-	(147)	-	-
Комісійні доходи	2 277	544	10	63 956
Комісійні витрати	(30 815)	(65 442)	-	-
Чисті прибутки/(збитки) від операцій з іноземними валютами:				
- торгові операції	4 482	-	-	-
Інші доходи	-	6 152	-	659
Інші адміністративні та операційні витрати	(28 210)	(131 798)	-	(93 660)

Сукупна сума винагороди членам Правління протягом 2015 року, включаючи поточні виплати, виплати під час звільнення, становить 71 782 тис. грн. (2014 р.: 65 705 тис. грн.).

33. Достатність капіталу

Банк здійснює активне управління рівнем достатності капіталу для захисту від ризиків, притаманних його діяльності. Достатність капіталу Банку контролюється з використанням, серед інших методів, коефіцієнтів, встановлених Базельською угодою щодо капіталу від 1988 року, та нормативів, встановлених НБУ при здійсненні нагляду за Банком.

Основною ціллю управління капіталом Банку є забезпечення дотримання зовнішніх вимог стосовно капіталу та утримання високих кредитних рейтингів і належних нормативів капіталу, необхідних для провадження діяльності та максимізації акціонерної вартості.

Станом на 31 грудня 2015 та 2014 років Банк повністю дотримався всіх зовнішніх встановлених вимог щодо капіталу.

Банк управляє структурою капіталу та відповідно змінює її з огляду на зміни в економічних умовах та характеристиках ризиків, пов'язаних з його діяльністю. З метою підтримання або зміни структури капіталу Банк може коригувати суми дивідендів, що виплачуються акціонерам, повернути капітал акціонерам або випустити дольові цінні папери. Жодних змін у цілях, політиці та процедурах управління капіталом у порівнянні з попередніми роками не відбулося.

Згідно з вимогами НБУ, банки мають підтримувати показник достатності капіталу на рівні 10% від суми активів, зважених на ризик (2014 р.: 10%), розрахований згідно з вимогами НБУ. Станом на 31 грудня 2015 року норматив достатності капіталу Банку становив 18,91% (2014 р.: 13,05%) та перевищував встановлений законодавством мінімальний норматив.

Норматив достатності капіталу згідно з вимогами НБУ

	2015 р.	2014 р.
Основний капітал	5 875 810	3 143 974
Додатковий капітал	2 477 325	3 143 974
Мінус: відрахування з капіталу	(482 378)	(206 090)
Всього капітал	7 870 757	6 081 858
Активи, зважені за ризиком	34 821 107	38 222 036
Довгостроковий розрив ліквідності	4 811 923	5 559 754
Відкрита валютна позиція	1 979 607	2 820 433
Показник достатності регулятивного капіталу	18,91%	13,05%

Показник достатності регулятивного капіталу згідно з Базельською угодою від 1988 року

Станом на 31 грудня 2015 та 2014 років показник достатності регулятивного капіталу Банку, розрахований згідно з положеннями Базельської угоди від 1988 року зі змінами, включаючи зміни щодо врахування ринкових ризиків, становив:

	2015 р.	2014 р.
Капітал першого рівня	4 031 342	3 049 034
Капітал другого рівня	2 721 282	2 418 962
Всього капітал	6 752 624	5 467 996
Активи, зважені за ризиком	35 309 847	38 858 306
Показник достатності капіталу першого рівня	11,42%	7,85%
Показник достатності капіталу	19,12%	14,07%

34. Події після дати балансу

Погашення субординованого боргу

1 квітня 2016 року Банком було повернуто два субординовані кредити Європейському банку реконструкції і розвитку у розмірі 7 801 тис. дол. США (еквівалент 204 520 тис. грн. на дату погашення) та у розмірі 81 870 тис. дол. США (еквівалент 2 146 493 тис. грн. на дату погашення). Регулятивний капітал Банку було зменшено на суму субординованого боргу, яку дозволялося включати до розрахунку регулятивного капіталу. Проте, у підсумку, регулятивний капітал Банку відповідає нормативу достатності капіталу згідно вимог НБУ.